

ŠIANDIEN IR RYTOJ

***

VAKARŲ politikai, iki šiam laikui nenorėję pripažinti Jugoslavijos glaudų bendravimą su Sovietija, dabar mato, kad tai įvykęs faktas. Tito grįžo į sovietinį bloką.

Jis nuostabiai puikiai suvaidino jam pavestą misiją neutraliajame pasaulyje, dirbdamas Kremliu ir tuo pačiu laiku vakariečių akyse mokėdamas pasirodyti neutraliu, praktikuodamas neva tai "liberališkąjį komunizmą".

Daug kas pasidavė ant tos meškerės ir Titą laikė beveik savo žmogumi. Bet vilkas vis į mišką žiūri, ir dabar jis grįžo prie Kremliaus gaujos.

PASKUTINIOM dienom tarp Jugoslavijos, Bulgarijos, Rumunijos, Vengrijos ir Sovietų Sąjungos vyksta dideli diplomatiniai pasitarimai. Būdinga, kad visur pirmininkauja žymus sovietų ideologas Šalėpinas.

Pagaliau, pirmą kartą nuo 1948 metų, didelė grupė jugoslavų komunistų vadų išvyksta į Rusiją kelių savaitių kursams. Taip pat dar šį mėnesį į Maskvą išskrenda Belgrado politinio ir ekonominio instituto 20 narių konferencijon, į Belgradą atskrenda sovietų misija...

Pats Tito pakviestas vykti į Rusiją atostogų. Aiškiau, tas vizitas būtų skirtas netiek sveikatai pataisyti, kiek pasitarimams su Chruščiovu, dėl su bendrinimo kovos prieš Europos Bendrąją Rinką, neužmirštant politinių ir strateginių klausimų.

KREMLIUS oficialiai vengs Jugoslaviją įtraukti į sovietinį bloką ir nekvies sėsti šalia Varšuvos pakto valstybių. Titiui ir toliau bus paliktas vaidmuo dvigubam žaidimui vaidinti.

Pasaulio akyse jis turės išlikti "neutraliu" ir toliau vilioti amerikiečių dolerius ir ginklus. Tokiu atveju bus naudota ne tik Jugoslavijai, bet ir Kremliu.

Neseniai Tito per savo užsienių reikalų ministrą tyrė Kennedy ar jo apsilankymas Baltuose rūmuose būtų priimtinas. Tam jis net rado priežastį, siūlydamasis būti tarpininku tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos.

Nors Baltieji rūmai iki šiam laikui nedavė teigiamo atsakymo, abejojama, ar Tito bus priimtas. Prezidentas Kennedy, artėjant rinkiminei kampanijai, nenorės iš opozicijos susilaukti puolimų.

SOVIETŲ prekybos delegacijos narys Ivan Ivanovič, grįžęs iš Indijos, pasakoja įspūdingus savo bendradarbiui Piotr Sergejevičui:

- Žinai, drauge, mes buvome pakviesti pietų pas machadaržą, kur lėkštės ir šaukštai buvo auksiniai...

- Netikiu, - skeptiškai atsakė Piotr Sergejevič. - Parodyk, ar tikrai šaukštai auksiniai...

(vg)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• **Prezidentas Kennedy** šios savaitės spaudos konferencijoje į klausimą dėl mokesčių sumažinimo atsakė, kad jis dar norįs pastudijuoti liepos mėnesio ekonominis duomenis. Vienaip ar kitaip — mokesčių klausimas darosi vienas iš aktualiausių.

• **Atominių ginklų kontrolės sistemoje** JAV nauji pasiūlymai visiškai priartėjo 8 neutralių valstybių kompromisiniam pasiūlymui Ženevos konferencijoje. Prezidentas Kennedy savo spaudos konferencijoje

DIRVA

Nr. 89

Rugpiūtis-August 3, 1962

Cleveland, Ohio

SOVIETAI SIEKIA NAUJOS VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJOS

PUSĖS METŲ PASITARIMAI TARP AMERIKIEČIŲ IR SOVIETŲ DĖL BERLYNO NUĖJO NIEKAIS, NES SOVIETAI AMERIKIEČIŲ NORĄ ŽŪT BŪT KALBĖTIS LAIKO SILPNUMO ŽENKLU. — LAUKIAMA, KAD NAUJAIS SUNKUMAIS SUSIEKIMUI SU BERLYNU JIE NORI IŠŠAUKTI VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJĄ "TAIKINGAM" BERLYNO PERLEIDIMUI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

"Dorogoi gospadin Rusk" — pareiškė Sovietų užsienio reikalų ministeris Gromyko, baigdamas savo pasitarimus su JAV Valstybės Sekretorium dėl Berlyno — viskas, ką mes čia aptarėm buvo dar mūsų kompeten-

je pareiškė, kad technikos pažanga leidžia sukontroliuoti atominius bandymus priemonėmis už kontroliuojamosios valstybės ribų.

Sov. Sąjunga savo laikui buvo bepritarianti neutralių kontrolės pasiūlymui. Kaip ji laikysis JAV pitarus tam pasiūlymui — jau kitas klausimas.

• **Rytų Vokietijos W. Ulbricht** staigus išskridimas į Maskvą, spėjama, siejasi su komunistų manevrais vėl nervinti Vakarų vyriausybės galimu sutarties su Rytų Vokietija pasirašymu.

Dean Rusk, pasitarimose su A. Gromyko yra išsireiškęs, kad Sov. Sąjungai valia pasirašinėti sutartis, su kuo ji tik trokšta, bet teisė alijantų karinėms pajėgoms būti Vak. Berlyne yra klausimas, kurį ne Gromyko ir Ulbrichtas gali išspręsti...

• **Gen. James M. Gavin**, palyginti trumpą laiką pabuvęs JAV ambasadorium Paryžiuje, atsistatydino.

• **Sov. Sąjungos** globojamas jaunimo festivalis Helsinkyje, Suomijoje, vyksta didelės įtampos ženkle, Suomijos jaunimui tą festivalį boikotuojant. Policija išsiųs saugos festivalio dalyvius nuo suomių demonstrantų.

• **Prezidentas Kennedy** griežtai paneigė gandus, kad pakeitimai NATO vadovybėje reikią JAV strategijos Europoje performavimą.

cijoje. Kas liko yra mūsų šefų reikalas". Tuo pasibai-gė abiejų užsienio reikalų ministerių pastangos rasti nors išeitį Berlyno problemoje. Visi kompromisiniai siūlymai, kuriuos amerikiečiai pateikė per paskutinį pusmetį Maskvoje, Washingtono ir Ženevoje — tarptautinė pažūra susisiekimui su Vakarų Berlynu, kariuomenės dalių Berlyne pakeitimas specialia amerikiečių policija, sutikimas neduoti atominių ginklų Vakarų Vokietijos kariuomenei — buvo Gromyko Ženevos "Villa Rose" galutinai atmesti. Jis griežtai reikalavo, kad vakariečių kariai iš Berlyno pasitrauktų. Vieni-telė nuolaida, kurią sovietai sutinka padaryti yra ta, kad vakariečiai gali atsisitraukti ne tuojau, bet per keturis metus, jei jie pasižadėtų savo kariuomenių nedidinti ir tuojau įsileisti į Vakarų Berlyną sovietų dalinius. Tuo atveju, vakariečiai galėtų kasmet atitraukti po 25% savo karių!

Tuo būdu visi pasitarimai dėl Berlyno priėjo mirties tašką, nes prezidentas J. F. Kennedy buvo pareiškęs, kad savo kariuomenės atitraukimo klausimą jis nenorįs diskutuoti. Iš Bonnos ir Berlyno pranešama, kad ten jau ruošiamasi pasitikti naujas sovietų provokacijas. Laukiama, kad susisiekimas su Rytų Vokietija nuo rugsėjo 1 d. būsiąs dar daugiau suvaržytas. Trys orinio susisiekimo bendrovės, kurios palaiko susisiekimą su Berlynu: American World Airways, British European Airways ir Air France buvo įspėtos, kad jų lėktuvai gali būti sekvestruoti, kad reikalui esant susisiekimą palaikytų kaip kariniai lėktuvai. Tų pačių bendrovių lėktuvai atlieka

bandymus, kaip pasiekti Berlyną aklu skridimu tuo atveju, jei sovietai trukdytų radijo ir radaro signalus. Berlyne paruošiami aerodromai priimti greitus didžiuosius transporto lėktuvus "turboprop" Douglas "Cargomaster", kurie vienu skridimu galėtų pergabenti 35,000 kg. krovinį. Berlyno prancūzų zonos Tegel aerodrome ruošiami pakilimo takai greitiesiems s p r a u sminiams naikintuvams, kurie turėtų lydėti transporto lėktuvus. Nieko tačiau nėra nutarta, ką daryti tuo atveju, jei sovietai nepraleistų karinių vilkstinių sausumos keliu — autobahn'u.

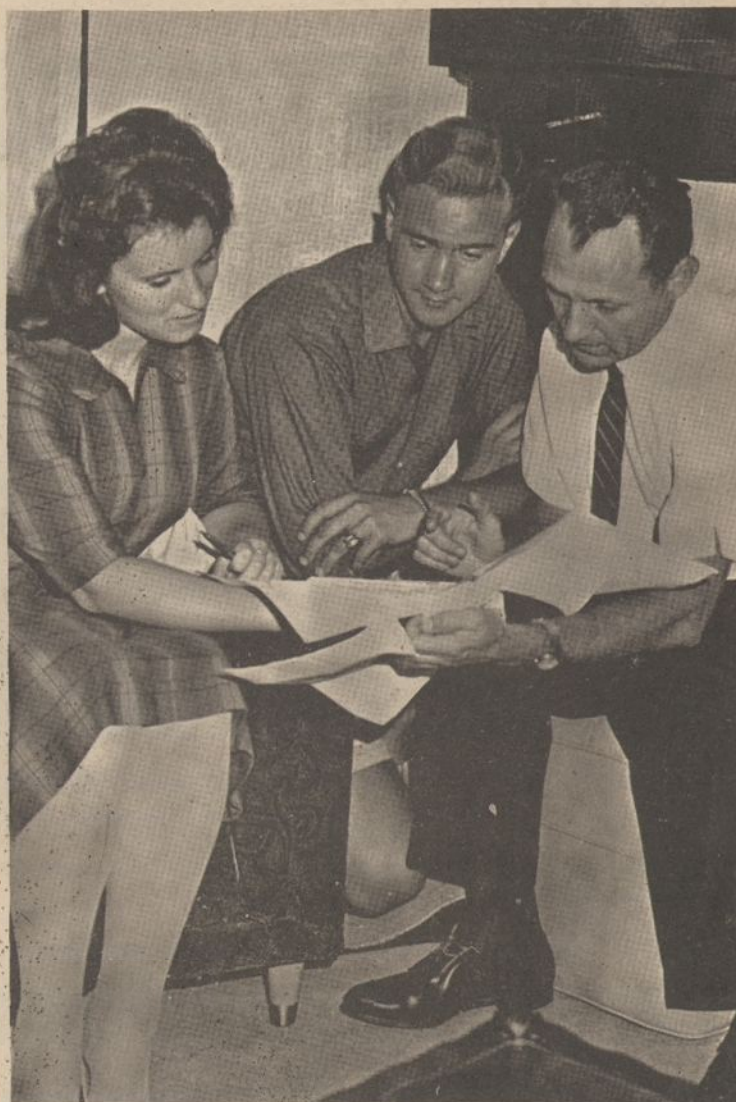
Negalima sakyti, kad sovietų elgesys nebūtų logiška išvada iš britų Dean Ruskui įpirštos laikysenos: geriau derėtis negu kariauti. Sovietai tai laiko silpnumo ženklu. Silpnumu, kurį reikia išnaudoti. Už tat, atrodo, jie savo spaudimą į tą atitvertą didmiestį — Berlyną dar padidins. Jie siekia dvejų tikslų. Pirmas: Berlyno ir savo pozicijų sustiprinimo visoje Vakarų Europoje. Antras: pirmam tikslui pasiekti jie nori išprovokuoti naują viršūnių konferenciją tarp prezidento Kennedy ir Chruščiovo. Kad to norima, aiškiai davė suprasti tas pats Gromyko, pasirašydamas sutartį dėl Laos neutralumui. "Taikingas Laos klausimo išsprendimas yra tiesioginė prezidento Kennedy ir ministro pirmininko Chruščiovo susitikimo Vienoje pereinamais metais išvada" — pareiškė tada Gromyko. Jei palyginsime tuos žodžius mūsų minėtais straipsnio pradžioje žodžiais, neturėsime jokios abejonės dėl sovietų siekių.

NAUJAS LEIDINYS APIE LIETUVĄ

"Lietuvių Dienų" leidykla po trejetos savaitių išleidžia į knygų rinką informacinį leidinį angliškai apie Lietuvą. Šio leidinio vardas - Lithuania Land of Heroes. Leidinio leidėjas - Antanas Skirius, "Lietuvių Dienų" leidyklos savininkas; knygą paruošė ir suredagavo Leonardas Valiukas.

- Atsiprašau, bet mes turime tik tą vieną plokštelę...

Naujieji Vaidilos Teatrų debiutantai Dalia Mackevičiūtė ir Arūnas Gasparaitis su režisierium Petru Maželiu nagrinėja Maironio dramą "Kėstučio mirtis", kuri bus pastatyta rudeniniame Dirvos parengime, rugsėjo 29 d. Clevelande, minint Maironio gimimo sukaktį.
V. Plodžinsko nuotrauka

ALT SUVAŽIAVIMO NUTARIMAI

Po ilgesnių diskusijų ir didelių statutu pakeisti ir papildyti komisijos pastangų (komisijai vadovavo Dr. V. Šimaitis), ALT suvažiavimas susitarė ir vienbalsiai priėmė šiuos nutarimus:

1) Naujų organizacijų priėmimą svarsto valdyba. Valdyba naujos organizacijos pareiškimą priimti į ALT priima, atmeta ar perduoda svarstyti visuotiniam suvažiavimui.

2) Valdyba sudaroma iš 11 asmenų ir ji pati pasiskirsto pareigomis.

Byvo priimta eilė kitų statuto pakeitimų, tačiau jie neesminiai ir liečia daugiau ar mažiau senojo statuto netikslumus.

Į naują ALT valdybą buvo išrinkti šie organizacijų atstovai: inž. E. Bartkus, T. Blinstrubas, P. Dargis, Dr. K. Drangelis, dr. P. Grigaitis, inž. A. Rudis, dr. Vl. Šimaitis, L. Šimutis, J.

Pirmoji knygos dalis, turinti 88 puslapius, padalinta į vienuoliką skyrių. Trumpame skyrelyje duodamos pagrindinės žinios apie kraštą ir žmones. Kitame skyrelyje duodama Lietuvos istorijos santrauka. Atskirame skyrelyje kalbama apie lietuvių kalbą. Trumpas skyrelis duodamas apie lietuvių laisvajame pasaulyje. Atskiruose skyriuose paliečiama komunistų ir nacių konspiracija ir komunistų pirmoji okupacija. Neilgas skyrelis skiriamas 1941 metų sukilimui. Kiek ilgesniame skyrelyje nušviečiama nacių okupacija ir lietuvių tautos pasipriešinimas rudiesiems okupantams. Daugiausia vietos skiriama antrajai komunistų okupacijai ir partizanų veiklai. Atskiri skyreliai duodami apie sovietų vykdomą genocidą ir lietuvių tautos pasipriešinimą prieš komunistų vergiją dabar. Pirmos dalies gale duodami keli svarbūs dokumentai ir plati bibliografija.

Antroji knygos dalis, iliustracinė, turi 96 puslapius. Šioje dalyje pavaizduotas nepriklausomos Lietuvos gyvenimas.

Knyga nemažo formato (7 1/2 x 10 1/4 colių), puikiu ir patraukliu apłanku. Knygos kaina: \$4.75. Knyga galima užsisakyti, rašant: Lithuanian Days Publishers, 4364 Sunset Boulevard, Los Angeles 29, California. Ši knyga buvo planuojama išleisti kiek kitu vardu. Knygos vardą reikėjo paskutiniu momentu kiek pakeisti dėl jau minėtos spaudos priežasties.

Talalas ir M. Vaidyla. Vienuoliktasis neišrinktas, paliekant vietą naujai įstojusių į ALT organizacijų atstovui.

Suvažiavimas nutarė pasiųsti eilę sveikinimų, jų tarpe Prezidentui Kennedy ir sekretoriui Dean Rusk. Taip pat buvo priimta visa eilė rezoliucijų, viena jų smerkianti bendradarbiavimą su Lietuvos okupantais.

Naujos ALT valdybos pirmasis posėdis numatomas sušaukti dviejų savaitių bėgyje ir iki to laiko pareigas tebeina senasis ALT vykdomasis komitetas.

McCORMACK DIRBA LIETUVOS NAUDAI

Atstovų Rūmų pirmininkas John W. McCormack neseniai parašė vėl laiškuoti Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei. Tame laiškuose tarp kitų reikalų jis labai aiškiai paminė, kad ir ateityje visomis išgalėmis kovosias už rezoliucijų pravedimą ("...I shall continue to do all I can...").

Būtų gera, kad visi geros valios lietuviai parašytų šiam nuoširdžiam Lietuvos reikalų gynėjui po laiškuoti.

LIETUVOS PASIUNTI- NYBĖS WASHINGTONĖ ŽINIOS

Pabaltijo valstybių atstovai Washington, J. Kajeckas, J. Kaiv ir Dr. A. Spekke, JAV 40 metų Pabaltijo valstybių pripažinimo de jure sukakties proga, buvo priimti U. Alexis Johnson, Valstybės sekretoriaus pavaduotojo politiniams reikalams.

Ta proga buvo įteikta Valstybės Sekretoriui bendra Pabaltijo dipl. atstovų nota.

JAV Kongrese senatoriai ir Atstovų Rūmų nariai šiemet plačiai paminėjo Pavergtųjų Tautų Savaitę. Tos Savaitės proga kalbėjo 70 kongresmanų. Jų kalbos tilpo "Congressional Record".

Liepos 26 d. Lietuvos atstovas J. Kajeckas, dalyvaavo Liberijos Ambasadoriaus priėmime, to krašto Nepriklausomybės šventės proga.

Argentinios lietuvių tautinių šokių ansamblis "Rambynas", Lidijos Mackevičiūtės-Petravičienės vadovaujamas, per suruoštas Joninės Buenos Aires mieste, išpildė 8 tautinius šokius, jų tarpe pirmą kartą Sadutę. Nuotraukoje Zuzana Vanagaitė ir Rasa Kairėlytė deklamuoja poemą apie Lietuvą. Be to, buvo išpildyta montažas iš Tumienės poemos Joninių naktis Rambyne. Parengimas laikomas pavykusių. Dalyvavo apie 500 žiūrovų.

P. Ožinsko nuotrauka

BANKROTAS OKPUOTOS LIETUVOS KOLCHOZUOSE

(2) (Tęsinys)

Tuose 96% kolchozų, kur tebevykdoma darbdarbių skaičiavimu pagrįsta atlyginimo sistema, liepiama mokėti avansus, tai yra, dalį atlyginimo išmokėti anksčiau, nelaukiant apyskaitos metų gale, nes valgyti žmonėms reikia gi kasdien, ne tik ateinančių metų sausio ar vasario mėnesį. Tačiau, sako Sniečkus,

"žymi suma lėšų, skirtų kolūkiečių avansavimui, buvo panaudota ne pagal paskirtį. Štai kodėl kai kuriuose kolūkiuose vis dar žemas kolūkiečių gamybinis aktyvumas, silpna darbo drausmė".

6. Nors faktai rodo, kad privačiai dirbantieji sklypeliai nepalyginamai našesni už kolektyviai dirbamas žemes, ir net valstybei parūpina kelis ar keliolika kartų daugiau pieno ir mėsos negu atitinkamo didumo kolchoziniai plotai, partija visticiek kolektyvinių žemės naudojimą laiko neabejotinu idealu, o privatinių -- blogybe pakenčiama tik iš bėdos ir ko-

mažiausiu mastu. Tie, kurie arčiau prie žemės, tebėra kitokios nuomonės. Kitokios nuomonės, pasirodo, esti net ir partijos pasirinkti bei palaiminti kolchozų vadovai. Sniečkus sako:

"Dar yra nemaža faktų, kai išplečiamas kolūkiečių asmeninis ūkis. Pavyzdžiui, Kauno rajono "Taikos" kolūkio pirmininko pavaduotojas Belminas ir brigadininkas Draskinis turėjo sodybinius sklypus kiekvienas daugiau kaip po du hektarus, fermos vedėjas Selešius ir kolūkietis Šilum pa -- daugiau kaip po pusantro hektaro" (Tai ketveriopai bei trigubai daugiau, negu leista). "Pasitaiko, kad kolūkiečiai laiko daugiau gyvulių, negu leidžiama pagal Žemės ūkio artelės įstatus".

Išsėdėtinai, kad net ir šių metų liepos 1 dieną kolchozai ir sovchozai ant 95% visos Lietuvos ūkinės žemės tebeturi tik nepilnus 356 tūkstančius melžiamųjų karvių. Ant likusių 5% žemės -- privačiai naudojamų sklypelių -- išlaikoma ne mažiau kaip 370 tūkstančių karvių. Palyginti su pereinamųjų metų liepos 1 dieną, "Visuomeninių" karvių skaičius pakilo apie 10%, bet užtat atitinkamai nukrito jų pieningumas. Sniečkus pranešė:

"Pirmajame šių metų pusmetyje kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose vidutinis pieno primelžimas iš kiekvienos karvės palyginti su tuo pačiu pereinamųjų laikotarpiu sumažėjo 11 procentų... Tai rodo, kad daugelyje kolūkių ir tarybinių ūkių nesitūpinama gyvulių aprūpinimu pašarais per išėjusius metus".

Iš čia ir susidaro tas milžiniškas našumo skirtumas tarp kolektyviai dirbamų žemės plotų ir privačiai naudojamų sodybinių sklypelių.

Kolchozai niekaip nepajėgia karvių bandų padidinti natūraliu būdu. Tad partija verčia juos sudaryti sutartis su privačiais karvių savininkais, kad jie perduotų kolchozams sulaukiamą prieauglį. Kažkaip atsitinka, kad tos privačios karvės veislingesnės ir pas "sklypininkus" kasmet to prieauglio atsiranda. Tačiau jie neturi teisės laikyti po porą ar daugiau karvių, tai jiems nėra nei kitos išeities, kaip tik perleisti prieauglį kolchozams. Taip, jei kolektyvinės bandos po truputį didėja, tai ir vėl jų maželių privačių sklypelių dėka. Šmet, sako Sniečkus, kolchozai sukontraktavo 97% plane numatyto skaičiaus veršiukų bei telyčių ir 57% jų jau atsiėmė (nupirkę). Sniečkus ragina kolchozų vadovus greičiau atsiimti visą sukontraktuotą prieauglį, bet tai vėl nepareina nuo partijos nutarimų, o nuo privačių karvių malonės...

Nepaisant bandų padidėjimo apie 10-11% kolchozai ir sovchozai neįvykdė šių metų pirmo pusmečio mėsos ir pieno valstybei pardavimo plano. Kiek toli atsiliko nuo plano -- nesako, Sniečkus sako tik "neįvykdė". Statistikos valdyba -- "nevisiškai įvykdė". Paprastai, kai trūkumas esti nedidelis, tai jis nerodomas. Šiuo atveju jis, atrodo, nepatogus minėti.

Statistikos valdybos pranešimu, kiaulių skaičius šių metų liepos pradžioje trimis procentais mažesnis, negu pernai tuo pat metu, nors ligi šiol vis buvo džiaugiamasi, kad kiaulių skaičius didėja iš visų gyvulių sėkmingiausiai. (Liepos pradžioje šmet kolchozuose ir sovchozuose kiaulių buvę nepilni 966 tūkstančiai). Sniečkus tuo reikalu sako:

"Rimtą nerimą kelia kiaulininkystės atsilikimas... daugelis kolūkių ir tarybinių ūkių šmet negavo reikiamo skaičiaus paršelių ir turėjo dalį paršelių pirkti iš šalies. O tai didina produkcijos savikainą. Dėl blogos priežiūros ir pašarų nepakankamumo kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose dar labai didelis kiaulių ir ypač paršelių kritimas..."

Vadinasi, jei ne privatūs kiaulių laikytojai, iš kurių kolchozai gavo nusipirkti paršelių, "visuomeninių" kiaulių skaičius būtų dar mažesnis.

7. Privačiuose sklypeliuose "ūkininkauja" paprasti žmonės, ne specialistai. Specialistai tvarko kolchozus ir sovchozus. Anot Sniečkaus, "šiuo metu žemės ūkyje dirba apie 14 tūkstančių specialistų", tai yra, kone po 7 specialistus kiekvienam ūkyje. Beto kolchozais - sovchozais rūpintis ypatingai raginami ir įpareigoja-

mi partiečiai. Sniečkus sako, kad "dabar kaime dirba daugiau kaip 37 tūkstančiai komunistų, arba 54% respublikos partinės organizacijos sudėties" (Tai iš viso Lietuvoj turėtų būti partijos narių ir kandidatų jau per 68 tūkstančius). 37 tūkstančiai komunistų kaime reiškia apie 18 ar 19 vidutiniškai kiekvienam kolchoze ir sovchoze, arba maždaug po vieną komunistą kas dešimčiai kaimuose gyvenančių šeimų. (Dėl specialistų skaičiaus, tai Sniečkus ir žemės ūkio gamybos ministerio Songailos duomenys nesutinka, Songaila tame pačiame susirinkime sakė, kad specialistų žemės ūkis turės tik "daugiau kaip 6600 specialistų...") Koks tas specialistų ir komunistų skaičius bebūtų, jų ūkininkavimas vis dar negali nė iš tolo susilyginti su privataus ūkininkavimo rezultatais -- tą Sniečkus savo pranešime labai įtikinančiai įrodė.

Pagal Chruščiovo įsakymą šmet yra įsteigta dar 42 naujos žemės ūkio priežiūros įstaigos -- gamybinės valdybos rajonuose. Apie jas Sniečkus irgi kalbėjo:

"Gamybinės valdybos turi pasitelkti griežtą kovą kanceliariškumui, popierizmui. Ne valandos ir dienos, praleistos prie rašomųjų stalių rašinėse, rašant įvairias pažymas, bet gyvas konkretus darbas brigadose, fermose veda į žemės ūkio produktų gausumą".

Atrodo, lyg Sniečkus tą taikytų Chruščiovui, kurio įsakymu pristeigta tų "gamybinių" valdybų, kurios kaip tik ir gamina raštus, instrukcijas, davinėia leidimus, įsakymus, bet negamina žemės ūkio produktų.

(LNA)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

GIMTOJI KALBA, bendrinės kalbos laikraštis, Lietuvių Kalbos Draugijos organas, leidžiamas ALB Kultūros Fondo, pasirodė antruoju šių metų numeriu. Tai labai retas, bet malonus svečias kiekvieno lietuvių kalbos klausimais besidominčio lietuvių namuose.

Šiame numeryje Dr. Pr. Skardžius tęsia mūsų terminijos nagrinėjimą, sustodamas ties žodžiais mitas, kaštas, mojis, mosas ir mostas.

L. Dambriūnas taip pat toliau nagrinėja padarytą pažangą lietuvių kalboje.

Alg. Budreckis pateikia teisinės terminologijos sąrašą, gi P. Jonikas "probėkšmais" ragina mūsų laikraščius kreipti daugiau dėmesio lietuvių kalbai ir rūpestingiau prižiūrėti savo leidinių kalbą.

Klausimų kraitelėje išaiškinama eilė nevykusių vartojamų žodžių. Jų daugiausia pasitaiko vergiškai verčiant iš anglų kalbos kai kuriuos terminus ir žodžius. Pvz., White House nėra Baltieji namai, o Baltieji rūmai, Airport nereiškia aeruostą, bet mums jau įprastą vartoti aerodromą.

L. D. kalbiniu atžvilgiu nagrinėja Juozo Girniaus knygą Tauta ir Tautinė ištikimybė.

P.J. papildo Pr. Skardžiaus Aiduose parašytą straipsnį apie kalbotyrinį darbą okup. Lietuvoje.

Nesmerkiant nei redakcijos nei leidėjų, pasigestume tame vertingame žurnale daugiau gyvybės ir įvairumo, įtraukiant daugiaumų kalbos žinovų, kurie sugebėtų ne vien pasitaikantį klaidą taisyti, bet gyvesniais straipsniais pažadinti skaitytojus rimčiau susidomėti turtingos ir skambios lietuvių kalbos klausimais.

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mickevičius, V. Rastenis ir St. Santvaras.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį Licensed by Vnesheposil'torg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar apšaukite jums artimiausią skyrių:

• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
• BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue	EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue	DI 5-8808
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue	BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street	WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
• DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W.	GL 8-2256
• HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
• HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue	CH 6-4724
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave.	RI 3-0440

• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street	FO 3-8569
• NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street	CH 3-2583
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave.	LO 2-1446
• PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 - Market Street	GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave.	PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street	HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 1-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street	SW 8-2868
• VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.	

Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

Už \$25.00 per SAVAITĘ dviems asmenims, vasarą kiti pas lietuvių Floridoje

MIAMI BEACH, Fla.

8910 Collins Ave., prie pat okeano. Vieno miegamo Apt. ir Efficiencies. Turime nuosavą sklypą automobiliams statyti.

Mary Annette Villas

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanavskas, Pres.

GYVYBINIS KLAUSIMAS MŪSŲ ATEIČIAI

Australijos lietuvių laikraštis "Mūsų Pastogė" liepos 25 d. paskelbė šį Bendruomenės krašto valdybos jaunimo reikalams patariamąsios komisijos atsišaukimą:

— Stebėdami didoką lietuvių jaunuolių nukrypimą nuo lietuviško kamieno ir patekus blogų gatvės draugų įtakon, kreipiamės į:

1. Tėvus, kol ne vėlu, skatinti savo vaikus ir rūpintis, kad jie priklausytų nors vienai lietuvių jaunimo organizacijai, kurioje jie ras galimybių lavintis ir pramogauti ir bus mažiau progų patekti blogų draugų įtakon. Čia — lietuvių jaunuolių draugystėje bus daugiau progų išlikti lietuviams.

2. Paaugusius jaunuolius — les kviečiame stoti į viešias lietuvių jaunimo organizacijas — savųjų draugystės mums niekas neatstos!

3. Raginame visus Australijoje gyvenančius lietuvius daugiau domėtis jaunimo organizacijomis, savaitgalio mokyklomis ir įsipareigoti materialiai ir moraliai jas remti vadovaujantis šūkiu: lietuviai vaikai — mūsų vaikai. —

Ivairiuose pasaulio kraštuose turime ir įvairaus pobūdžio jaunimo organizacijų. Tačiau visų jų tikslas tas pats — savųjų tarpe būnant, tarp savęs bendraujant, išsilaikyti lietuviybės rėmuose, auklėti savo būdą ir elgesį skirtingą nuo palaidos, mūsų dvasiai svetimos aplinkos.

Bet — raginti, kad jaunimas burtųsi organizacijose reikalo dar neišsprendžia. Lieka klausimas, kiek vyresnioji karta ir jos organizacinis tinklas sugebės prisidėti prie tų problemų sprendimo ne raginimais ir gražiais žodžiais, bet realia parama.

Jaunimo organizacijų turime. Jų įvairumas tiek ideologiniu, tiek auklėjamojo požiūriu suteikia ne mažą pasirinkimą. Bet ne jaunimo organizacijų ribotame pajėgume sprendimo sąlygos ir aplinka, kurioje ta veikla randa sau šilumą ir pastogę. Ta veikla tikrai reikalinga didesnio vyresniųjų dėmesio ir paramos.

Ypatingai ten, kur jaunimas skatinamas jungtis į ideologines organizacijas, vyresnioji karta, siekdama sau natūralaus prieauglio, turėtų visu rimtumu atkreipti dėmesį į būtiną ir neatidėliotiną reikalą — sudarymą jaunimo organizacijoms sąlygų veikimui bujoti tokiose sąlygose, kuriose jaunimas pasijustų ne vien vėliavoms nešti reikalingas. Klausimas nėra lengvai sprendžiamas, bet jis opus.

Šiltesnis ir realesnis prie to klausimo priėjimas, bent vyresnės kartos pastangų ryškesnis parodymas suteiks ir jėgos, pasiryžimo ir valios atsilaukti nuo gyvenamos aplinkos įtakų, negatyviai veikiančių į pasirinkimą — burtis savųjų tarpe, ar jaunystę praleisti lengvai ir palaidai.

Didelio pasišventimo reikia iš abiejų pusių — jaunimo ir senimo. Bet Australijoje parodytas viešas susirūpinimas turėtų atkreipti visuose kraštuose veikiančių bendruomeninių ir kitų organizacijų dėmesį, kad reikalas yra gyvybinis ir neatidėliotinas. (j. č.)

REALUS PAVOJUS

DRAUGAS (liepos 28 d.) Pr. Gr. vedamajame nagrinėja pavojus, kurie kyla išeivijoje užsimerkus prieš komunistinę tikrovę ir pradėjus žavėtis komunistinio bendrą keleivių siūlomomis idėjomis.

Ta kol kas dar tik "kultūrinio bendradarbiavimo" dvasia, jau kuris laikas linksniuojama, bet vis dar radusi nepakankamai aukų, dabar jau įgauna pavojingas formas.

Draugo vedamųjų autorių matyt ne be pagrindo ir rašo, kad

"Yra tikrų įrodymų, kad kai kurie iš tų komunistinio bendradarbiavimo mėgina vilioti iškilesnius mūsų kultūrininkus, stipresnes menines jėgas vyktyti pavergton tėvynės ir ten pasirodyti su savo pasiektais kultūriniais ar meniniais laimėjimais. Tuo pačiu žada atsilyginti ir okupanto tarnai, atsiųsdami mūsų tarpan savo meninio gyvenimo vaisių, kad mes jų ragautume, jais prisistotume ir bent dalis mūsų jais apsinuodytume.

Gera, kad tie naišvūs žmonės, kurie nukrypo nuo tikrosios mūsų tautinės pareigos vykdymo linijos, neturi tokio autoriteto, kad jais bent didesnis skaičius pasikliautų. Jų siunčiami laišukai, jų įrodymai ir viliojimai tokie neišskūs ir migloti, kad vargu ar atsiiras bent vienas, kuris leis išsivilioti ir pasiduos bolševikinės propagandos suminkštinimui lietuvių.

Tačiau šiaip ar taip tas pavojus realus bent kai kuriose mūsų fronto linijose. Todėl prieš jį kovoti turi ne tik politinės veiklos vairuo-

tojai, bet ir kultūrininkai bei menininkai, visuomenininkai ir jaunimo auklėtojai. Visi privalo tautinės ištikimybės, kieto atsparumo ir kovos dvasioje išsėdėti iki galo. O tuos, kurie pradeda brautis su savo tarpininkavimu ir vilionėmis, turėtume viešai pasmerkti ir parodyti savo tautiečiams, kaip išdavusius pavergtosios tėvynės idealus ir patsidavusius pavergėjui."

NUSIVYLIMAS VISKUO

"LAISVOJI LIETUVA" (liepos 26 d.) išdėdo mirusio okupacinės valdžios "teisingumo ministerio" Povilo Pakarklio laiško ištrauką, kurioje jis prieš savo mirtį prisipažįsta, kad "visos liuzijos sugriuvo"... "nusi-vylimas viskuo"... ir kad "mes esame tik trąša rusų tautai."

"THE CLEVELAND PRESS" APIE B. ARMONIENĖS KNYGOS BLOKADĄ.

Knygos "Leave Your Tears in Moscow" autorius A. Nasvytis parašė "The Cleveland Press" laikraščiui laišką, kuris tilpo liepos 30 d. laišky skryjuje.

Laiške pasisakoma apie lietuvių organizacijų pastangas platinėti tą knygą įtakingesnių amerikonių tarpe, apie siekius painformuoti Amerikos visuomenę apie padėtį Baltijos kraštuose ir pralaužti knygai taikomą blokadą.

"Neatsižvelgiant į leidėjo (Lip pincott) ir kai kurių įtakingų amerikonių pastangas", sakoma A. Nasvyčio laiške, "buvo neįmanoma praveisti įtakinguose laikraščiuose ir visoje Amerikoje praplitusiuose žurnaluose (išskyrus Clevelando laikraščius The Press ir Plain Dealer) tos knygos apžvalgų. Gi ten nepaminėtos knygos automatiškai atsisakoma parduoti daugumoje knygynų.

Argumentas kad knyga neverta paminėti, atpuola, kai sutrumpintą tos knygos versiją atsispausdino LIFE magazinas, lygiai kaip

JADVYGĄ PAUKŠTIENĘ

Kalnėliai po lietaus (akvarėlė)

ŠVIETIMAS, FONDAS, WASHINGTONAS

ST. BARZDUKAS

Dvi mergaitės, prašiusios paramos savo lituanistiniam mokslui Fordhamo universite, bet jos negavusios nei iš LB savo apylinkės, nei iš LB centro valdybos, paskatino Jeronimą Ignatonį viešai atsiliepti straipsniu "Ilgai iešmą bedrožiant, šuo kepsnį nuneš" (Dirvos 1962 liepos 20 Nr. 83).

Straipsnio autoriaus manymu, LB apylinkės valdyba turėjusi patenkinti šių mergaičių prašymus ir išsiųsti jas lituanistinių studijų, nes atsukimas nugaros gali būti fatališkas: mes tuo prarandame jaunimo pasitikėjimą bei tikėjimą į mūsų siekimus. Pasidareš tokią išvadą, autorius toliau, gindamas lituanistinių švietimą, ima savaip kalbėti apie Lietuvį Fondą ir "lenktynes į Washingtoną". Deja, ši jo kalba nevisur yra šaltas reikalo svarstymas, bet daugiau madinis tam tikras nuotaikos prasi-veržimas. Štai dėl ko atsiliepiame ir mes.

Lituanistinis švietimas

Ignatonis visai pagrįstai pabrėžia reikalą rūpintis mūsų jaunimu: pirmuoju ir pagrindiniu uždaviniu turėtų būti jaunimo lituanistinis švietimas, jaunimo kultūrinės bei sporto organizacijos, jų globa ir joms parama. Taip pat sutinkame su juo, kad šio rūpesčio dabar per mažai. Iš tikrųjų neturime nei sąmonės, nei tradicijų, kad šitas rūpestis būtų visuotinis. Ir Bendruomenei kol kas nepavyksta čia pralaužti ledų — įtikinti, kad be lietuviško jaunimo neturėsime nė lietuviškos savo ateities. Dugeliui tebėra vis "svarbesnių rūpesčių". Dėl to mūsų vargo mokyklėlės didžiųjų dalimi tėra varganos tikrą-

įtakingi šveicarų ir olandų žurnalai, ir vis tik, neatsižvelgiant visų tų kliūčių, jau spausdinama tos knygos trečioji laida.

Su ponios Armonienės pergyvenimų atpasakojimu taja knyga pasirodoma pirmą kartą Amerikoje, kaip tikru liudininku žiaurių rusų vykdomų deportacijų, kurios Stalino erai prasidėjus ir iki šių dienų buvo pagrindu žudynių, pralėkiančių Hitlerio koncentracijos stovyklas ir gaso kameras.

Atpasakodama savo pergyvenimus p. Armonienė turi tik vieną vienintelį tikslą — patiekti tiesią Amerikos visuomenei. Nežinant faktų, neįmanoma susidaryti tinkamas išvadas apie šių dienų pagrindines problemas.

Kai kurie niurzgėjimai apie tos knygos pasirodymą "ne laikas" yra žinomi ir aš nesu nusitejęs, kad Lietuvos pasiuntinybė Washingtone jaučia geriau padarysianti tos "karštos problemos" neliesdama.

ja šio žodžio prasme — ir ištekliais, ir mokymo priemonėmis, pagaliau ir pačiu jų lankymu (noriu — einu, nenoriu — neinu!). Būdinga, kad ligi šiol nepajėgėme net kompetentingai pasidomėti, kokių vaisių jose tepasiekiame. Kokiai Afrikai mes rodome dėmesio nepalyginti daugiau.

Bet neteisinga būtų nematyti pačių pastangų. Ne vieta čia plačiau apie jas kalbėti, todėl tesitenkiname pora iliustruojamųjų pavyzdžių.

Taigi ana Ignatonio dabar baramoji LB apylinkė prieš trejus metus įsteigė ir pilnai išlaiko aukštesniuosius lituanistinius kursus. Juos lankyti ne tik gali, bet prašyte prašomas visas vietos lietuvių jaunimas. Dar daugiau: šiam jaunimui taip pat leidžiama pasirinkti ir patogiausią kursų lankymo laiką. Todėl apylinkė į minimųjų dviejų mergaičių paramos prašymus pažiūrėjo, spėjo, savo požiūriu: vietoje padarėme visa, ką galėjome, kas nori studijuoti kitur — tuos ir teremia kiti. Todėl prašymai atsidūrė LB centro valdyboje. Jos sprendimas taip pat neigiamas, ir tai dėl dviejų priežasčių: LB centro valdybos finansiniai ištekliai daugiau negu riboti ir valdyba buvo užklupta visai atsitiktinai. Ateity, Bendruomenei stiprėjant, centriniai jos organai, be abejo, turės turėti ir savo stipendijų politiką. Tačiau ji negalės būti atsitiktinė, bet planingai žvelgianti į ateitį. — Bendruomenei turės rūpėti tam tikros lietuvių kalbos, literatūros, tautosakos, istorijos, geografijos ir kt. studijos bei atitinkamų žmonių šiam darbui suradimas.

Kad Bendruomenei rūpi lituanistinis švietimas, taip pat rodo ir antrasis pavyzdys. Antai, LB Detroito apylinkė, rūpindamasi mokytojų kadro sudarymu bei atlyginimu, mokyklos patalpomis, švaros palaikymu ir kt. reikalais, taip pat sutelkė ir reikiamas lėšas — 1960-61 m. mokyklai skyrė \$1,386.69.

Lietuvių Fondas

Iš čia matyti, kad Ignatonio į Lietuvį Fondo pusę paleisti akmenėliai be reikalo: "Laikas greičiau bėga, negu mes pajėgiame suorganizuoti milijoninius fondus. Mūsų jaunimas auga ir bręsta, jis negali laukti, kol mūsų fondų palūkanos pradės veikti".

Bet tokia kalba tėra niekas daugiau kaip nesupratimas, nors ja jau spėjo kai kas ir pasidžiaugti. Nesusi-

pratimas visų pirma dėl to, kad niekas mums nedraudė ir nedraudžia susirinkti pinigų kitais keliais. Šaipomasi iš tautinio solidarumo įnašų. Taip, tas įnašas mažas. Bet priklausau prie tų, kurie svajojame: iš šių pasikirų lietuvių dedamų dolerių padarykime šimtus ir tūkstančius. Jei tautinio solidarumo įnašus mokėtų 50 tūkstančių lietuvių — turėtume kasmet (taigi: kasmet!) 100 tūkstančių dol., jei mokėtų didesnis skaičius — būtų taip pat ir dol. daugiau. Ar vaizduojamės, ką šiais pinigais galėtume padaryti? Bet tam reikia organizuotumo. Ar vaizduojamės, kokią auklėjamąją reikšmę toks organizuotumas mūsų gyvenimui turėtų? Tai būtų milžiniškas tautinis mūsų laimėjimas.

Ar jis galimas? Gyvos taip pat ir sklaidomosios bei skaldomosios mūsų jėgos, bet organizuota Bendruomenė yra mūsų ateities vizija, ir jai turėtume visi kas gyvas dirbti.

Be solidarumo įnašų, Bendruomenei prieinami taip pat ir kiti pajamų šaltiniai — aukos, parengimai ir t.t. LB apylinkės ir apygardos šiuo keliu savo išdus pasipildo. Kai kur biudžetai visai imponuoja, pvz. minimoji LB Detroito apylinkė 1960-61 pajamų turėjo \$9,203.08. Sutinkame su autorium, kad tam tikru nesusipratimu reikia laikyti Bendruomenės surenkamų pinigų atidavimą kitiems veiksniams. Bet gyvenimas moko, kad taip toliau būti negalės: Bendruomenė, norėdama būti pajėgi atlikti savo uždavinius, visų pirma turės žiūrėti pati savęs.

Prieinama ir prie Lietuvos Fondo. Jis nepaneigia nei tautinio solidarumo įnašų, nei aukų, nei parengimų. Jis į mūsų gyvenimą ateina kaip naujas pajamų šaltinis, būdingas

ypačiai dviem bruožais: jo kapitalo duodami procentai bus pastovūs, einą mums kas metai, jis veiks lietuvių švietimui, mokslui, kultūrai, remti, skatinti bei ugdyti ir lietuvių tarpusavio globai. Tai didelė idėja, žiūrinti visų pirma į mūsų ateitį: neličiamu fondo kapitalu juk ir po mūsų naudosis mūsų vaikai ir vaikaičiai. Ar vaizduojamės jų džiaugsmą: tėvų palikimu pratęsiami jų darbai, užsimojimai, svajonės! Štai kodėl Bendruomenė turi būti interesuota Lietuvos Fondo prigijimu ir augimu: jo pajamomis juk bus vykdomi Lietuvos Chartos tikslai.

Tiesa, Lietuvos Fondas yra kompromisinis padaras. Bet ar šitai negerai? Juk susitarimas parodė mūsų subrendimą ir bendrojo reikalo supratimą. Ar Bendruomenė neturėtų tuo džiautis ir tai vertinti? Todėl gerai daro Bendruomenės apylinkės, savo įnašais auginančios Lietuvos Fondą: jos tuo parodo, kad, be vietinių reikalų, joms taip pat rūpi ir bendrieji mūsų reikalai, kuriems reikia mūsų visų darbo, pastangų ir išteklių. Pagirtina, ne smerktina ta LB apylinkė, apie kurią kalba Ignatonis.

Be to, šiuo keliu fonde stiprinama ir Bendruomenės įtaka.

Washingtonas

Apie "lenktynes į Washingtoną" mūsų kalba visai trumpa: nebūkime parapiško akiračio. Bendruomenė gi nėra kokia švietimo draugija. Be švietimo, ji turi ir kitų tikslų. Taigi jai negali nerūpėti taip pat ir Lietuvos laisvė bei lietuvių tautos ateitis. Štai kodėl Bendruomenė negali apsieiti be "Washingtono", nes "darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę" (Lietuvių Charta).

Būtų atskira kalba, kaip "lenktynės į Washingtoną" turėtų būti rengiamos. Tai, ką Bendruomenė pergyveno šiais metais, neturėtų jau niekados pasikartoti. Reikia tikėtis, ir čia mes bresim, rimtėsim, kultūrėsim. Turėjom skaudžią, bet naudingą pamoką. Visuotinė reakcija parodė, ko trūksta ir ką reikia taisyti. Būtų taip pat atskira kalba ir dėl mūsų lėšų paskirstymo tikslingumo. Jo dabar nėra. Bet palaipsniui prieisime, nes taip pat matome, ko ir čia trūksta ir ką reikia taisyti.

Į priekaištą, kad "lenktynės į Washingtoną" švaistomi viešieji mūsų pinigai, šia proga tegaliu tiek pastebėti: teko vasario 16 važiuoti ir man, bet šią savo kelionę tylačiau garbės dalyku, tad iš visuomenės lėšų nepaėmiau nė cento. Kiek žinau, iš niekur nieko negavo nė mano bendradarbis LB Tarybos prezidento vicepirm. dr. Alg. Nasvytis.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Tyla didžiojo dauboj

(2) ANDRIUS NORIMAS

Antano mintys apkarstą. Genės pasipriešinimas jo svajonėms atitolina jį ir jis ieško užsimiršimo malonesniuose prisiminimuose. Jis prisimena vėl savo ankstyvesnį meilę, dar kai gyveno Clevelande, Marytė graži ir švelni, Mėgo keliauti. Ji drąsi pašliužininkė, puiki plaukėja. Kiek smagumo būdavo maudantis ežere arba viešuose baseinuose! Ji tikrai mylėjo Antaną. Ji gyveno jo svajonėmis, pritarė jo visiems planams. Ne taip kaip Genė... Tačiau jis turėjo baigti universitetą. Išvyko į Čikagą ir... meilės nebėra. Kelį laisčiai, o po to viskas nutrūko, dingo. Atsirado Genė. Ji mokėjo nukreipti jo dėmesį nuo sporto ir fizinių smagumų į knygas ir mokslą. Ji praktiška, taupi ir lyg daugiau patyrusi gyvenime. Ji nejuokiamis pradėjo vadovauti jo žygiams. O svarbiausias žygis keliuonė prie altoriaus. Taip, Genė jį nuvedė prie altoriaus ir nuo to momento ji visada padėties viešpats. Keletą kartų ją supykines, Antanas suprato, jog geriau iki to neprieiti...

Lygindamas Genę su Maryte, Antanas ima nepaprastai ilgėtis Clevelando meilės. Jo akys jį tarytum gyva šypsenai baltais dantukais ir žavingomis duobutėmis skruostuose. Jis mato net blizgančius vandens lašus ant jos odos. Mato jos žibantįs juodas akis, stangrų kūną... Jis taip Antaną viliojavo... Deja, Marytė kažkur Clevelande, nebesiekiamą prarasta... Teisybė, Kalėdoms ji vis atsiunčia Antanui pasveikinimą, lyg pavasario dvelkėtelėjimas primenąs meilę... Ir jis jai atsaiko tuo pačiu. Genė jį sakėsi, jog tai jo gimnazijos laikų draugė. Juto, jog Genė nepatinka tie sveikinimai, tačiau niekad daugiau apie savo su Maryte santykius žmonai neišdavė. Tai jo vieno šventa paslaptis.

Nenugalimas troškimas būti su Maryte, vėl ją džiaugtis ir sykiu su ja svajoti, apima Antaną. Galingas prarastos meilės pasiilgimo jausmas užlieja Antano sielą, tačiau kartu jis junta, jog šalia sėdi didžiausia klūtis į jo laimę... Šnairomis žvelgia į žmoną. Genė pasipūtusi, be nuotikos. Ji atsiėmusi į atvirą automobilio langą ir susimąčiusi suka pirštu šviesių plaukų garbaną. Taip ji dažniausiai atrodė, kai juodu pasikeičia skirtingomis nuomonėmis. O, kaip Antanas jos nenkenčia šią akimirką!

Staiga šauja laukinė mintis: "Atsikratyti... Atsikratyti Genės. Tada galėsiu grįžti pas Marytę. Ji atvažiutu pas mane į Čikagą... Čia, kalnuose, gal tai būtų lengva atlikti... Taip, kitos progos man nebesitaikys! Bet kaip tai padaryti, kad niekas neįtarytų... Čia statūs skardžiai... Privažiut arti... Vienas neatsargus žingsnis - ir nukritai į prarają. Rūk, šauk - niekas neišgirs, niekas nepastebės. Reikia tik taip, tarytum tai būtų nelai-

mingas atsitikimas... Kaip tai vadinama? Aha - inscenizavimas".

Antanas pasipurto. Sekundei lyg prablaivėja, bando nusikratyti baisyti pagundų. "Juk tai žmogžudystė! Už tai gresia elektros kėdė..." Bet ir vėl gundanti galimybė įtikinančiai kartoją: "Okas sužinos? Juk niekas nė netars, nes išoriniai su žmona gerai sugyvename... Reikia tik viską gerai suvaldinti."

- Jau Grand Canyon nebetoli, - taria Genė. Ji bando laužti neįtikinamą tylą, nes mato, jog Antaną kiek įžeidė, neleidama jam išreikšti savo svajonių.

- A... kas? - atsiliepia Antanas, tarytum pažadintas.

- Kas tau? Bene buvai užsnūdęs?

Antanas prisiverčia ir nuveja šalin juodas mintis, grįžta į tikrovę. Silpnas šypsenos veide. Atsakydamas jis beveik jau bando vaidinti:

- Gal būt...

- Žiūrėk, dabokis... Gali į kokį medį įvažiuoti, gerai, kad mišku važiuojam.

- Nebijok, mano patyrimas vairuoti...

- Tik tyliau kalbėk, nes Nijolė užmigo, - nutraukia jį žmona.

Antanas nutyla. Tyla, reikalinga Nijolės poilsiui, apgaubia ir samokslingas jo mintis, slepia Antano piktus planus pražudyti žmoną. Tačiau gyvenimo įvykiai rieda kartu su automobilio ratais. Čia pat mūro vartai su užrašu "Grand Canyon". Uniformotas tarnautojas paduoda Didžiosios Daubos planą ir paprasčiausią sumokėti vieną dolerį už įvažiavimą į valstybinį parką ir naują automobiliams statyti vietą.

Už vartų netoliese matomas aukštas bokštas. Jis primena Lietuvos pilį užsilikusius bokštus. Čia pat nemaža aikštė mašinoms. Jau keliolika jų pastatyta, nežinrūnt ankstyvo laiko. Antanas sustabdo savo Chevroletą medžių pavėsy, kad įkaitės nuo kopimo į kalnus motoras geriau atvėstų. Tačiau niekaip neatvėsina savo sumanymo. Lyg opiumo apsvaigintas puoselėja vieną tikslą - nustumti į daubą žmoną, atsikratyti ją, kad nekludytų jo laimės siekiui.

- Palikime Nijolę miegoti ir eikime pažinti prie bokšto - sako Genė. Ilgai nebūsimė.

Antanas negirdi žmonos. Jis mašinai uždaro automobilio duris ir žengia šalia jos. Ji nešasi fotografijos aparatą, permetusi per petį makšties dirželį. Jis gi apsaivęs nuo apnikusios jį baisenybės-minties, žyruotuo, kiek besileidžiančiu žemyn take liu žingsniuuoja greta Genės. Greit juodu pasiekia nedidelę aikštelę prie pat didžiulio slėnio.

Abu juodu net apstulbsta nuo atsiverusio jūdviejo akims nepaprasto vaizdo. Minutėi Antanas pamiršta savo planus. Genė

sudėjo rankas tarytum maldai. Atrodė lyg ji norėtų klaupytis.

Po kojomis - gilus slėnis-dauba, išraižytas įvairiausiais kauburiais, keteromis, kalvelėmis. Jos lyg atskilusios nuo bendro plokštikalnio, matomo tolimoje. Dugne raizgosi blizganti upės juostelė. Tarytum toji Colorado upė būtų pavasarių potvyniais pragaužusi šalutinius kelius tarp tų kalvelių ir keterų. O pačios keteros tarytum dryžuotos, nes jose įvairių spalvų žemės sluoksniai, lyg skerspūviai atlaso puslapiuose. Keterų viršūnės smailios, lyg piramidžių. Kai kur atskiros griūtys atrodė lyg stulpai. Tarp kauburių žalių pievelės, kur-ne-kur krūmokšniai, sausų žolių kuokštelės. Toli matomas per pievelę vingiuojąs takelis. Juo giliau į dugną, juo tamsiau, nes nuo kauburių krintą šešėliai uždengia vaizdą. Viskas po kojomis kažkokio rusvos spalvos ramioj gylybėj nepajudinamai stovi nuo neatmenamų amžių. Toji vyraujanti plytų raudonumo spalva, kažkoks majestotingumas, o ypač nepaprasta daubos tyla užburia stebėtojus. Per milijonus metų kaupia ramybę skleidžia savo žavesį per visą šį žemės plutos formavimosi revoliucijos paminklą. Žydras be debesėlio dangus ir lyg iš šono, neseniai patekėjusi saulė, metanti nuožulnius spindulius į daubą, dažo visą slėnį ryškumu. Visoje puikybės Didžioji Dauba skleidžia į visas šalis savo žavesį - nepaprastai giliai ir neaprašomai jautrią tylumą. Toji tyluma neleidžia stebėtojams garsiau prabilti. Tyla kaip tik verčia kauptis savyje, žvelgti į savo sielos gelmes ir lyginti Visatos galybę su savo nykštukiška menkyste.

Du juodi varnai, tyliai plasnodami sparnais, be garso lėtai praskrenda virš keterų ir dings-ta už piramidės pavidalo kauburio.

- Man baugu... - taria tyliai Genė. - Tik neik arti prie pat krašto!

Antanas neklauso žmonos. Jis prieina visai prie skardžio kranto ir žvelgia žemyn per krūmus į daubos gilybę. Širdis ima neramiškai plakti. Gimęs žmonos nuždymo planas visa savo realybe spaudžia jo smegenis.

"Kad taip nustumčiau... Krūmai vargiai besulaikytų... Nors galėtų užsikabinti už jų šakų."

Drebulyis nukrečia Antaną, širpu ir baugu pasidaro stovint prie būsimojo žmonos kapo...

"Taip, tai bus jos kapas... Grand Canyon! Milijonus, gal, milijardus metų gamta kūrė šias kapo sienas, tam, kad priglaustų iš Lietuvos kilusios pagėgėles kūną... Bet ne... Ne ji viena čia bus. Juk praėjusiame šimtmetyje amerikiečiai kovojo su indėnais, dar anksčiau visokie svieto perėjūnai karstėsi stačiais skardžiais, medžiojo laukinius žvėris. Daug plėšikų čia yra žuvę."

- Vistik čia labai gražu... - tyliai prieina Genė ir apkabina Antano pečius. Jis apsidairo. Keletas žmonių gėrisi Dauba visai netoli jų.

(Bus daugiau)

Maironio parko namai

Maironio parkas Worcesteryje

Jau praeitų metų rudenį pasiklido gandas po Worcesterį ir apylinkes, kad Maironio parke kažkas darosi. Numodavo ranka skeptikai sakydami, kad dešimt metų kai ten vis kažkas planuojama, bet nieko nedaroma. Tačiau šį kartą jie apsiriko. Dar žiemos speigams neužėjus, kasimo mašinos pradėjo ardyti žemę ir ruošti vietą naujesiems pastatams. Keliolikai entuzijas-tų susirinkus padėti kartinį akmenį pradėjo plaukti ir aukos.

Gal ir netikslu būtų sakyti, kad tai ir buvo darbo pradžia. Tikrumoje Lietuvių Labdarin-ga Draugija, kurios nuosavybėje yra Maironio parkas, įsikūrė 1919 metais. Tais sunkiais pokario metais, kuomet šiame krašte dar jokio socialinio draudimo ar bedarbio pašalpy nebuvo. Lietu-viams teko burtis į savitarpinės pagalbos organizacijas, iš kurių viena ir buvo Liet. Labd. D-ja.

Nuo pat pradžios draugijos darbas buvo šelpiti beturčius, ligonius nelaimėn patekusius ir bedarbius. Ir tai ne vien tik savo narius, bet ir visus apylinkės lietuvių sušelpdavo. Tuo metu darbštus draugijos nariai surinkę kelis tūkstančius dolerių nusprendė įsigyti nuosavybę, kur galėtų įsteigti senelių namus. Ir štai 1924 metais d-ja nuperka šešis akurus žemės su pastatais prie puikaus Quinsigamond ežero. Vienas iš pastatų (buvusios arkliedės) paverčiamas į šiek tiek tokią patalpą, kurio-se jau galima susirinkti ir daryti kultūrinius parengimus. Senelių prieglaudai įsteigti leidimas nebuvo gautas.

Parkas pavadintas Maironio vardu, per savo gyvavimo laiką turėjo daug sunkių ir lemtinų valandų. Ankstyvesniųjų ateivių kartai senstant ir nepajėgiant parko tinkamai užlaikyti viskas pradėjo irti, griūti, byrėti. Visiems prieš akis atsistojo klausimas: ar nuosavybės išsibiti ar bandyti atsistatyti? Ir štai po antro pasaulinio karo, naujoji ateivių banga pradėjo važiuoti į šį kraštą ir tuojau užplūdo Maironio parką. Visiems pati-

ko žaliuojanti paežerė ir daugelis ateivių stoji į Labdarin-gos d-jos eiles ir pradėjo dirbti parko labui. Šiandien su pasididžiavimu galima pasakyti, jog to darbo vaisiai buvo ne veltui.

Š.m. rugp. mėn. 10-12 d. įvyksta iškilmingas naujų pastatų pašventinimas ir atidarymas. Pastatas turi nemažą salę pramogoms, svetainę ir kitus įrengimus.

Baigiant tenka pažymėti, kad be keliolikos pasišventėlių kruopštus darbo visa tai įvykdyti būtų buvę neįmanoma.

Čia turiu paminėti Aleksandrą Kuzmicką, dabartinį draugijos pirmininką, kuriam ir teko vėžti sunkiausią to vėžimo dalį. Pasi-

gėrėtinais darbštus statybos komitetas įdėjo daug pastangų ir laiko tam darbui atlikti. Nenuilstančių darbuotojų Jono Štaro ir Alfonso Kauševičiaus pastangomis visame name įvesta stereo garų sistema.

Iškilmingo atidarymo komitetas pirmininkaujant Jonui Pipirui, sparčiai dirba ir tikimės, kad visos iškilinės praeis sekmingai. Mes kviečiame visus Amerikos lietuvius į naujosios parko svetainės atidarymą rugp. 10-12 d.d. O jei kada pro Worcesterio šoną bevažiutumėt, neužmirškite sustoti, pailsėti ir mus aplankyti Maironio parke 52 So. Quinsigamond Ave. Shrewsbury, Mass. (az)

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas.

Echo Valley Lodge.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasiilks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežeruku ir 20 akurų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, iškydoms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus ištisus metus.

Lietuviai savininkai Julius ir Elena Garmai visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920

Vertė J. P. PALUKAITIS

(46)

Reinoldas nieko nesakė, ir mergina po kurio laiko tęsė:

- Janscio tėvas buvo vienas iš vadovaujančių Ukrainos komunistų. Jis buvo įsitikinęs komunistas, bet jis buvo ir geras žmogus — galima būti abiem vienu metu, pone Reinoldai. Kaip beveik visi vadovaujant Ukrainos komunistai, jis žuvo 1938 metais Kijevo slaptosios policijos kankinimų rūsiuose. Tada viskas prasidėjo. Janscis nudobė vyrus, kurie buvo nužudę jo tėvą, tačiau jis turėjo per daug jų prieš save vieną. Jį išvežė į Sibirą, jis išbuvo šešis mėnesius vienos pereinamosios stovyklos požeminėje kameroje, Vladivostoke, laukdamas, kol ledas stiturs, ir garlaivis atplauks kaliniams išgauti. Šešis mėnesius jis nematė dienos šviesos, nematė jokio žmogaus veido — lupynos ir atmatos, duodamos jam maitintis, buvo nuleidžiamos žemyn pro specialią angą. Visi tiksliai žinojo, kas jis yra, ir jis turėjo mirti lėta ir skausminga mirtimi. Jis neturėjo jokios lovos, jokios antklodės, o temperatūra buvo stipriai žemiau nulio. Paskutiniaisiais mėnesiais jam

visai nedavė ir vandens, bet Janscis išliko gyvas, laišydamas šerkšną nuo geležinių durų. Tada palaipsniui jie suprato, kad Janscis yra nesunaikinamas.

- Toliau, prašau pasakoti toliau, — Reinoldas vis dar tebelaikė merginos ranką, tačiau abu to nepastebėjo.

- O kas atsitiko vėliau?

- Tada atplaukė garlaivis, kuris išgabeno kalinius į Kolymos kalnus. Iš ten niekas negrįžta — tik vienas Janscis, kuris vis dėlto grįžo.

Reinoldas galėjo merginos balse nugirsti jautrios pagarbos toną, nors ji kartoją tai, ką jau tūkstantį kartų buvo pasakiusi ar pagalvojęs.

- Mėnesiai, kuriuos jis ten praleido, buvo pats blogiausias jo gyvenimo laikotarpis. Aš nežinau, kaip ten tada buvo, ir netikiu, kad kas nors iš jo pažįstamų dar būtų gyvas. — Ji nutilo valandėlei, ir, kai vėl prabilo, jos balsas buvo silpnėjęs: — Jūs matėte, kad jis turi nevisus pirštus. Tikiu, galima sakyti, kad jis turėjo didelę laimę. Jis prarado tik porą pirštų. Ir tos žaizdų žymės jo rankose — ar žinote, pone Reinoldai, iš kur jos atsirado?

Jis tamsioje tylėdamas papurtė galvą, ir ji, kaip atrodė, pajuto jo judesį.

- Vilkai, pone Reinoldai. Sargybiniai gaudydavo juos spąstais, alkindavo, kol jie pusiau pasiusdavo iš bado, ir tada po vieną žmogų mesdavo duobėn kartu su vilkais. Žmogus apsigynimui teturėdavo vien tik plikas savo rankas; ir Janscis teturėjo tik plikas rankas. Jo rankos, jo visas kūnas nusėta tokiomis žaizdų žymėmis.

- Negali būti, visa tai yra tiesiog negalimi dalykai, — tyliai pro dantis prakošė Reinoldas.

- Kolymos kalnuose nėra tokio dalyko, kuris nebūtų galimas. Ir tai nebuvo pats blogiausias dalykas, tai tik niekis. Ten buvo daroma ir dar daugiau — žmogų išniekina, baisūs, žvėriški dalykai; tačiau apie tai jis

man niekad nekalbėjo.

- O kaip su tomis kryžiuočių žaizdomis, kurias jis turi savo rankose?

- Ne, tai ne kryžiuočių pėdsakai. Visi tie biblinės istorijos vaizdai nėra tikri. Žmogaus negalima pakabinti ant kryžiaus, vinimis perkalus jo delnus. Janscis kažkuo nusikalto, nežinau kuo, bet bausmei jį išvedė žiemos vidurį į taigą, į gilų mišką, nuogai išvilko, prikėlė jo rankas prie dviejų medžių kamienų ir paliko savo likimui. Buvo žinoma, kad neilgai truks, kol jis taps arba šalčio arba vilkų auka. Tačiau jis išliko gyvas, dangus žino kaip, ir jis kažkaip grįžo, rado savo drabužius, kurie buvo sargybinių numesti, ir iškeliavo iš Kolymos kalnų. Tada jis neteko rankų pirštų, tada jam nušalo ir visi kojų pirštai. Ar jūs pastebėjote, kaip jis eina?

- Taip, — Reinoldas atsiminė keistai invalidišką eigastį, kuri jam buvo kritusi į akis. Jis kalvojo apie Janscio veidą, tą begaliniai gerą veidą, ir bandė jį įsivaizduoti fone to, ką tas žmogus buvo pergyvenęs; tačiau kontrastas buvo toks didelis, kad jo vaizduotė nepajėgė. — Aš niekada nemaniau, Julija, kad žmogus galėtų tiek daug pakelti. Jis tikrai turi būti nesunaikinamas.

- Taip, ir aš tuo tikiu. Jam reikėjo keturių mėnesių, kad pasiektų tą vietą, kur transibirinis traukinys kerta Leną, ir kai pagaliau jis čia sustabdė traukinį, jau nebebuvo pilno proto. Ilgą laiką jis išbuvo dvasiškai suardytas ir nieko nežinojo, bet pagaliau atsigavo ir grįžo į Ukrainą.

- Kada tai buvo? — pasklausė Reinoldas.

- Tai buvo 1941 metais. Jis įstojo į armiją ir per pusę metų iškilo į majorus. Janscis tais pačiais sumetimais, kaip ir daugelis ukrainiečių, tarnavo kariuomenėje — kad vieną dieną galėtų atsikurti prieš raudonąją armiją. Ir proga tam atėjo labai greit — vokiečiai už puolė.

(Bus daugiau)

APIE LABAI RIMTUS IR LINKSMUS GYVENIMO ĮVYKIUS

VIENAS AR KIEKVIENAS?

Nėra abejonės, kad iki šiol visa mūsų veikla rėmėsi dėsniu, kuris buvo išreiškiamas žodžiais: kiekvienas, kiekvieno, kiekvienam... ir taip ligi pat vietininko — lindi velnias kiekviename!

Mes buvome savo veiksmų raginami, kiekvienas kiekvienoje vietoje ir kiekvieną galimu būdu kovoti su kiekvienu bolševiku, nors dėl to tektų kiekvienam ir galvą į silkių rasalo lėkštę paguldyti.

Mes buvome mokomi kiekvienas būti ambasadorium, tremties partizanų, o reikalui pribrendus, kiekvienas net ir Lietuvos prezidentu ir kartu geru Amerikos piliečiu. Be to, — kiekvienas prieš kiekvieną kitatautį šlavėję šokti lenciūgėlį.

Mes buvome pasiryžę kiekvieną savo baiboką išauginti Vytautu Didžiuoju ir jį būtinai sutuokti su Egle žalčių Karaliene, kad mūsų giminė per amžių amžius ir po vandeniu neišnyktų.

Dar buvome prisiekę kiekvienas grįžti Laisvojoje Lietuvoje ir ten, pakišę kiekvienam sutiktam kumštį po nosim, parodyti, ką mes galim.

Ir taip kiekvienas iš seno mąstė, kad kitaip ir būti negali. Bet štai paskutiniai laikai ir įvykiai parodė, kad mes esame vis dėlto avingalviai, kurių tarpuragės tik evoliucijos keliu iš lėto nušvinta.

Kodėl mes čia turime dėl visokių veiklų ir veiklų gaišti brangų fabrikinį laiką kiekvienas, jeigu visa tai gali atlikti tik tai vienas? O be to, juk visai aišku, kad bet kuris garbingas darbas labai dažnai yra daug naudingas vienam, negu kiekvienam, kurių vardu, paprastai, jis yra pradedamas.

Antai, kiekvieno pastangomis pasiekus kurį politinį ar kultūrinį laimėjimą, garbės tenka kiekvienam tik po nepajaučiamą trupinį. Tuo tarpu gerai įsismaginusi vienam jos atitektų lygiai tiek, kiek tik jis gali pakelti, nesuklupdamas vėl į purvyną.

Štai, kaip nesena patirtis rodo, Vasario šešioliktąjį nuvykus bent šešiolikos atstovų delegacijai į Baltuosius Rūmus, ne tik mes patys negalime kiekvienas kiekvieno atpažinti, bet ir prezidentui sunku įsidėmėti tą patį narsiausiąjį. O jeigu ten vyktų tik vienas ir dar kasmet tas pats, tokį jau iš tolo pro langą atpažintų. Tad kodėl tenai nesiūsti vieno, ypač kad tokį norintį turime?

Šia proga verta atsiminti ir dar vieną seną teisybę, kad tik tai vieno lietuvių veikla yra tikrai vieninga, nes tik tai vienas kol kas dar pats su savim nesusipiauna. Taigi ir visai mūsų politinei akcijai, mums regis, pilnai pakaktų tik tai vieno veikėjo Alte, vieno veikėjo Vlike ir dar vieno veikėjo visuomenėje, prieš kurį šios įstaigos galėtų neribotą laiką kovoti.

Pagaliau tik vieno vienas ir visą Lietuvą išvaduoti turėtų... Iš tikrųjų kiekvienas mes to ir linkime, tik dar garsiai pasakyti nedrįstame...

PASAKYK, MERGELE...

-- Pasakyk, mergele, Balta lelijėle, Ar tu eisi, ar tekėsi Už manęs bernelio?

-- Oi, eiti tai eisiu, Tekėti tekėsiu, Kai tu būsi daktarėlis, Kai inžinierėlis.

irgi sakome: -- Paliesta!

To paties recenzento tvirtinimu, -- "Jei lietuvių literatūroje yra "demoniškas", tai Gliauda bus jo pionierius".

Nagi, mes tai jau seniai sakėme, ir pats gyvenimas patvirtino, nes demono pagalba J. Gliauda nusinėjo namo visas romanų premijas.

J. Tinišis savo aptarimą suglaudžia, tardamas, kad -- "Romanas yra daug gilių minčių apie meilę, moterį, grožį ir kūrybą."

Mes visiškai sutinkame, kad mintys yra gilios, o ypač tos, kurios įgilintos į meilę ir moterį. Kad tai grynai tiesa, o ne koks pataikavimas pažįstamam autoriui, mes tas visas mintis, iš knygos kruopščiai išsėję, čia leidžiame sau suminėti:

Pirmoji mintis yra: "Meilė yra vergija" (93 psl.).

Antroji mintis: "Meilė yra saviapgava" (100 psl.).

Trečioji mintis: "Nesąmonė yra mylėti moterį, kada išpažįsti Čiurlionį" (152 psl.).

Ketvirtoji mintis: "Niekad nėra visiškai savęs pilnumo greta moters" (93 psl.).

Penktoji mintis: "Gyvatė niekad negali turėti sparnų" (98 psl.).

Šias mintis pareiškia knygos veikėjas Aš, kuris yra paveikslų rėmų dirbėjas (karpenteris), bet, Amerikoj gyvendamas, nė vieno rėmų nepadarė, nes visą laiką praleido bėgstydamas apimotės.

Kaip jau čia surašytos mintys rodo, tasai Aš mums viešai vaidina labai dorą mergų bijantį Jonelį, bet slapta yra tikras besarmatis, kokių daug turime žymių mūsų visuomenės galvų tarppe. Pirmą kartą iš arti pamatęs gerokai patvirtusią bardamą Isį, jis štai ką pats sausapalioja, manydamas, kad mes negirdim:

"...į mano gyvenimą atėjo nuodėmės šviežumas, nusikaltimo drąsa, erotiškumas, visi tie pojūčiai, kurių trūko mano gyvenime, kurių aš visad slapta ilgėjau."

Be to, šis veikalo dorasis Aš dar mėgsta maudyti šiltame vandeny drauge su haremų mergom, eunucham tą orgiją stebinti: --

"Išis akių baseinuose aš pasinėriau į šiltą, kvapnų vandenį. Tai buvo haremų pasakų vanduo, kuriame maudosi odaliskės, stebimos savo valdovo ir eunuchų." Žinoma, tai labai gaivinantis vandenėlis ir pajaudinantis pasipūšavimas, ypač, jeigu tas Aš yra jau vyresnio amžiaus.

Pagrindinė veikalo idėja yra gražiai išreikšta dabartinės Lie-

NEDUOTI IR NEVADUOTI

Mums besiplūškinant drungnam vasaros vandenėly, pasirodo, kyla rimtas pavojus, kad kažkokie seperatistai, pro Alto ar Vliko skvernus pralindę, gali išvaduoti Lietuvą. Tai būtų tikrai nedovanotinas skandalas ir vieningų pastangų ardymas, kuris net veiksmų egzistenciją pakirstų! Pagaliau, kokioj padėty atsisturtume tie, kurie tenai turime užmirštų žmonių, pasilikusių vaikų, o dar ir neišmokėtų skolų litais? Ne, gerbiamej! Tai baisu ir pagaltoti. Bet ką daryti? Šį visuotiną pavojų numatydamas, p. Z. Pulinauskas laiškė "Nepriklausomos Lietuvos" redakcijai taip mus įspėja:

"... dabar yra atėjęs kiekvienam sąmoningam geros valios ir vieningą darbą mėgstančiam lietuviui pats tikrasis laikas asmeniniu įnašu neremti seperatistinių ir atskaldinių Lietuvos išlaisvinimo pastangų, nes tokia veikla yra žalinga bendram darbui... Spauda, norinti nuoširdžios mūsų vienybės, kurios pagrindu gali galybė, kaip kad sako mūsų patarlė, neturėtų skelbti jokių seperatinių laisvinimo "veiksmų" pranešimų. "Neremti" ir "Neskelbti" tai yra du keliai, kurie padės pašalinti atskaldinšką veiklą."

Kitais žodžiais tariant, -- neduokime ir nevaduokime! Bendras ir vieningas mūsų darbas fabrikuose, baruose, piktikuose ir pagerbimus yra svarbiau už Lietuvos laisvę. O mūsų galybė, kuri jau seniai guli, tai tegu ir guli.

SEKŲ PAVYZDYS

"Jums gerai pažįstama čikagiškė ponija R. L-nė, kurios dipukas vyras pernai susirgo džiova skudurų plėšymo dirbtuvėly, šiemet atvykusi į Atlantic City savaitę atostogų, atsivežė 23 sukneles, 5 maudymosi kostiumus, 11 kikių, 9 poras batelių, 14 naktinių marškinėlių ir pilną čemodaną tepalų kūniui. Bet nors atostogos jau baigiasi, ligšiol ji dar neturėjo laiko maudyti... Vargšas jos vyrelis, kažin ar jis tai žino?"

(Ištrauka iš studentės laiško draugei Chicagoje).

GYVYBINIS REIKALAS

Kaip mūsų Chicago korespondentas praneša, viepame uždarame ir linksmame buvusių mūsų vyresniųjų karininkų pobūvyje buvo rimtai svarstomas klausimas, kad jau būtų pats laikas kai kuriuos vyresnius karininkus pakelti į aukštesnį laipsnį, kaip, pav., pulkinkus į generolus. Tai, esą, jiems suteiktų ir visuomeninė veiklos daugiau orumo.

Deja, šį klausimą toliau gvil-denant, kilo aštrus nuomonių skirtumas, kas tai turėtų padaryti, kas šiandien yra mūsų vyriausybės galva. Vieni manė, kad pakelti laipsnį turėtų min. St. Lazoraitis, kiti, kad dr. A. Trimakas, dar kiti, kad St. Barzdukas, o vienas būtinai reikalavo, kad dr. Pijus Grigaitis. Pobūdžio dalyviai paryčiais išsiskirstė nesusitarę, o kai kurie net gerokai susipykė.

KAM REIKALINGAS KULTŪROS KONGRESAS?

Tvrtai nutarus šiemet Chicagoje šaukti Kultūros Kongresą ir numčius jam programą, mūsų spaudoje, kaip paprastai būna, jau ėmė rėkauti visokie nihilistai, net keldami klausimą, kam tas kongresas reikalingas.

Tokiems visuomenės kiršin-tojams mes čia norime trumpai nurodyti bent kelis argumentus, kad jie pagaliau atgautų tautinę sąmonę.

Pirmiausia, Kultūros Kongresas reikalingas tam, kad Chica-

tuvos intelektualų kalba tokiu originaliu eilėraščiu:

Sudžba igraket čelovekom, ona izmenčiva vseгда; to voznesiot jego vysoko, to brosit v bezdnu bez sleda.... (129 psl.)

"Ikaro Sonata" yra parašyta apie mūsų genialų dailininką Čiurlionį, nes Čiurlionio vardas 194 puslapių veikalė paminėtas 316 kartų.

Benediktas Spriktas

Cape Cod'o vasara

Krykščia trykščia linksmumėlis, Kur pažvelgsi, ten žavies -- Žydrios jūros, baltas smėlis, Mergužėlių kaip žuvies!

Nori silkės -- sekretorė, Silverėlės -- jos dukra, Tau ir linkusi į storį Undinėlė su ikra.

Rudas žvynas, juodas plaukas, Fygos lapas ant nuogos -- Neatspėtum, kad atplaukus Našlužėlė Palangos!

Saulėj kepus, meilėj virus, Vandenėly vėl vėsi -- Į gilybę traukia vyrus, Skęsta širdys ilgesy.

Buria kojos, rūtą mynę, Tiesias rankos link dangaus -- Neša bangos į tėvynę Tuščią kevalą žmogaus...

goje gyvenantieji kultūrininkai visi galėtų sueiti į vieną salę ir nors iš tolo vienas į kitą pasižiūrėti. Be to, kad iš toliau suvažiavusieji galėtų viens pas kitą pasiteirauti, kuriam fabrike dirba, kiek uždirba, kaip dabar jaučiasi su išskaptuota tulžim, su lopytu skilviu, po keturių trūkių operacijų ir -- ar žmonelė nesi-ryžta vėl grįžti į šeimą.

Kultūros Kongresas reikalingas dar tam, kad išklaustume bent dvejų metų laikraščių straipsnių santraukos, skaitymos garsiai stenint, atsidūstant, užspringstant, atsikosint ir nusičiaudint, kas turi pavaizduoti apverktiną mūsų kultūros reikalų padėtį. Jis reikalingas dar ir dėl to, kad vienas pasakytų, ko mums reikia, o antras kad visa tai padaryti neįmanoma, nes nėra lėšų ir dabar nepatogios aplinkybės.

Bet svarbiausia, -- Kultūros Kongresas reikalingas tam, kad pamatytume iš Vokietijos atvežtą dr. Joną Grinį, kuris suvažiavusiems papasakos, kaip reikia kultūringai rašyti recenzijas knygos autoriaus laidojimo metu.

KLAUSDAMAS NESUKLYSI

KATRA MEILĖ MYLĖTIS?

Gerb. p. Redaktorai,

Mudu su vyru esame neseniai vedusi porėlė, bendrų pažiūrų, priklausome tai pačiai organizacijai ir iki šiol labai stipriai mylėjome, stengdamiesi savo santuoką įprasminėti. Bet štai vieną vakarą perskaitėme dr. kun. P. Celiešiaus, S.A.S. Dvasios vado,

tokį lyg ir aplinkraštį, kuriame apie meilę pasakyta:

"Erotinis jausmas nėra tas pats dalykas, kas seksualinė meilė. Pastaroji priklauso prie žmogaus instinkto, o antroji priklauso prie jausmų pasaulio... Seksualinė meilė yra egoistinė aistra. Čia libido yra savanaudiškumas. Kitą siekiama išnaudoti savęs patenkiniui. Dėl to erotinė meilė priklauso prie dvasinių reiškių: kyla iš sielos. Tuo tarpu libido -- prie aistrų pasaulio -- gyvulinės sielos reiškių... Libido gašlumo naudojimas yra nuodėmingas veiksmas."

Po šių žodžių mano vyras, būdamas drausmingas organizacijos narys ir skrupulingai doras, dar tą patį vakarą išėjo nakvoti pas savo mamą kitoje miesto dalyje. Jis taip daro iki šios dienos.

Nors mes dvasiniai arba erotiniai, labai mylimės, bet man toks bergždžias gyvenimas jau nusibodo.

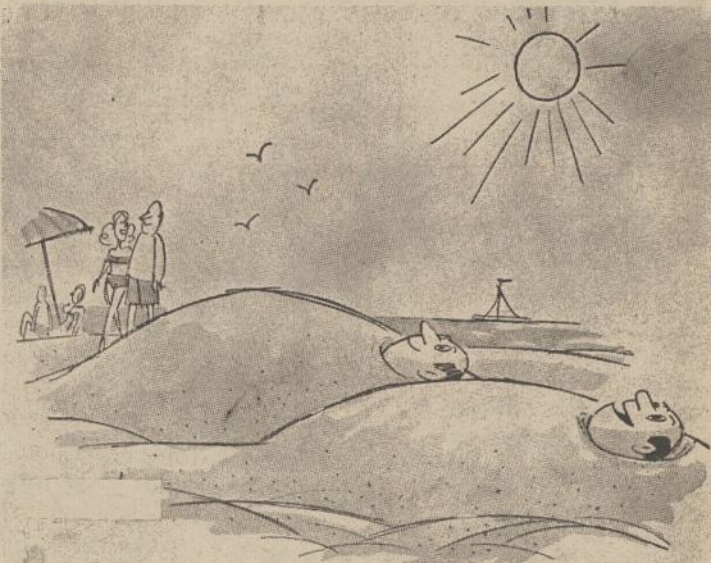
Gerb. Redaktorai, pasakykite, ar galima tik erotine meile gyvenant susilaukti šeimos padidėjimo?

Su pagarba
Jūsų R. M-ienė
Detroit, Mich.

Redakcijos atsakymas:

Liepkite vyrui grįžti namo ir gyvenkite toliau erotine meile ne pagal dr. P. Celiešiaus, o pagal Lietuvių Enciklopedijos erotikos aptarimą. Ten VI tomo 34 puslapy yra pasakyta: "Erotika (pranc. erotique iš gr. eros "meilė") geidulingumas, aistringumas, meilės aistra." To pilnai užteks ir šeimos padidėjimui.

UŽ TĖVYNĘ!

PIRMAS TREMTINYS ANTRAJAM: Žinai ką, brangus kolega? Čia gulint, man gimė mintis šiemet parašyti dar vieną romaną, pavadintą "Dulce et decorum est pro patria mori."

EUROPOS NUGALĖTOJAS

VADEIVA: Ponai, dėmesio! Dabar priartėjo mūsų šventės pagrindinis programos numeris!

"Žinomas Chicagoj gyvenantis buv. Lietuvos sportininkas -- ilgu distancijų plaukikas V. K. per savo gimtadienį nelaimingai krisdamas išsisuko koją ir prarado sąmonę."

(Iš liet. spaudos kronikos).

Iš dail. Juozo Bagdono parodos Toronte atidarymo. Iš kairės stovi: dail. Žmuidzinienė, dail. J. Bagdonas, konsulas dr. J. Žmuidzinai ir solistė J. Liustikaitė. S. Dapkiaus nuotrauka

JUOZO BAGDONO PARODA TORONTE

Liepos 26 d., 7 val. 30 min. Toronto Prisikėlimo parapijos muzikos salėje atidaryta kraštutinio abstrakto (extremely-abstract), Juozo Bagdono, dailės darbų paroda. Dailininkas išstatė 30 darbų.

Atidarymo momentas praėjo gražio ir pakiliojo nuotaikoj. Atsilankė apie šimtą torontiečių, meno mylėtojų, jų tarpe - Nepr. Lietuvos Konsulas, dr. J. Žmuidzinai su ponia dailininke, kolegų dailininkai: T. Valius, J. Pautienius, J. Bakis ir, žinoma, pats parodos kaitininkas J. Bagdonas, o taip pat - gražus skaičius lietuviškosios visuomenės atstovų.

Atidarant parodą, pirmasis žodį tarė KLB Toronto apyl. p. kas J. R. Šimanavičius (B-nės apylinkė - parodos globėja). Atidarantysis pasveikino susirinkusius į meno šventę, taip lygiai - ir parodos maestro J. Bagdoną ir pakvietė žodį tarti konsulą dr. J. Žmuidziną. Pastarasis - kalbėjo:

"Tauta - gyva ne vien tik politinė institucija, bet ir kūrybinė galiom. Užtat menininkai - tautai dažnai reikšmingesni už valstybės ir kariuomenės vadus. Todėl, kai visi geros valios lietuviai, vienu ar kitu būdu, įsijungia į bendrąją dvasinę karą Lietuvai išlaisvinti, Lietuvos dailininkas tremtyje, kaip tautinių kultūrinių vertybių kūrėjas, neatsilikdamas, dalyvauja tame šventame kare dėl Lietuvos laisvės.

"Mes gerai žinom, kad Lietuvos valstybinės premijos laureatas, Juozas Bagdonas, jau trisdešimties metų būvyje, ruošia meno parodas. Jis, žengdamas ir per Amerikos kontinentą, suteptu rankoj - kuria menines vertybes ir garsina savo Tėvynės vardą.

"Tad, jeigu kiekvienas kultūrininkas yra mūsų kovos karys, tad mūsų pareiga - jį paremti galimais būdais.

"Tarp lietuvių dail. J. Bagdonas yra vienas iš drąsiųjų abstrakty kūrėjas, besiverčias į slaptinguosius, per amžius viliojančius, dailės pasaulio žvaigždynus. Abstraktininkai yra šitinkieji, jog kopijuoti gamtą ar žmogų - ne menas, nes gamtovaizdis ar portretas - tėra tik techninio įgudimo rezultatas. O abstraktas, kaip į nieką nepa-

PRANYS ALŠĖNAS

našus pasaulyje daiktas, yra grynoji kūryba su didele ateitimi. Šiuo trumpu žodžiu atidarydamas parodą - linkiu dail. J. Bagdonui geriausios kloties kūrybiniam kelyje".

Po Konsulo kalbėjės čikagietis dail. J. Pautienius, pasveikino dail. J. Bagdoną JAV Liet. Dail. S-gos vardu, pabrėždamas dailininkų ir dailės pasaulio judrumą. Esą, kaip niekas nestovi vietoj, taip ir menas žygiuoja pirmyn. Dail. Bagdonas iš Lietuvos išvykęs realistu, dabar gi - netgi kraštutinis abstraktistas, nuolat ieškas naujų formų, naujų kelių, naujų sprendimų. Esą, kas galvo-

ja, kad lietuviai dailininkai tik realistai - klysta. Kaip literatūroje, muzikoje ir kitose srityse, turime pradėjusių bręsti dar Lietuvos įvairių sričių menininkų, taip ir dailėje - jų brendimo ir žydėjimo rezultatus - gražius vaisius jau turime svetur. Visa eilė mūsų šio meno puoselėtojų, kaip: Jonynas, Galdikas, Valius, Bagdonas, Zapkus ir kit. pasukę abstraktizmo keliu. (Prisimintina, kad ir pats kalbėjusis - J. Pautienius marširuoja tuo keliu - Pr. Al.). Gi menas, girdi, kalba visomis kalbomis. Už Tėvynės ribų esą, jau turime bene daugia modernistų, negu realistų menininkų.

Paprašytas žodį tarti dail. J.

Mūsų bendradarbis Pr. Alšėnas (kairėje) J. Bagdono parodoj aiškinaši apie abstrakty meną su J. Matulioniu ir p. Valiene, dailininko Telesforo Valiaus žmona. S. Dapkiaus nuotrauka

Grupė svečių dalyvavusių dail. Juozo Bagdono parodos Toronte atidaryme. Nuotraukoje iš kairės matosi: J. Cicėnas, V. ir J. Kralikauskai, J. Šimanavičius, A. Rinkūnas, J. Ignatonis, J. Pautienius, J. Bagdonas, Šimanavičienė, Pabedinskienė, Konsulas ir ponia Žmuidzinai, dr. J. Sungaila, Sendžikas, Liustikaitė, J. Matulionis, T. Valis, Tėv. Placidis ir kt. S. Dapkiaus nuotrauka

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

• "Lietuvių Dienų" žurnalo piknikas įvyksta 1962 metų rugpiūčio mėn. 12 d., sekmadienį, Arroyo Seco parke, Los Angeles mieste. Paprastai šis metinis piknikas sutraukia daug lietuvių iš visos Kalifornijos. Pramatyta įdomi programa ir laimėjimai.

Tai populiariausias Kalifornijos lietuvių piknikas, į kurį suvažiuoja lietuviai ne

vien iš Los Angeles, bet iš visų Kalifornijos kampų ir atskiriomis šeimomis ir organizuotomis ekskursijomis.

Pikniko centre ir šįmet bus žurnalo leidyklos skirto skaitytojams dovanų skirstymas, o tų dovanų ypač gausu ir pinigais ir vertingais daiktais ir ypač knygomis.

Pikniko rengėjai ir žurnalo LIETUVIŲ DIENOS šeiminkai, leidėjas A. Skirius, vyr. redaktorius B. Brazdžionis, redakcinio kolektyvo nariai ir bendradarbiai laukia malonios progos susitikti ir pabendrauti su jų leidžiamo žurnalo skaitytojais, — esama ir būsimais.

• San Diego lietuvių klubas organizuoja didžiulę lietuvių išvyką į Kalifornijos Lietuvių Dieną, kuri įvyksta 1962 metų rugsėjo mėn. 9 d., sekmadienį, Los Angeles Breakfast Club patalpose, 3201 Los Feliz Blvd., Los Angeles mieste. Meninę programą atliks garsusis lietuvių tenoras iš Chicago Stasys Baras. Programos pradžia 2 val. po pietų. Kalifornijos Lietuvių Dieną rengia LB Los Angeles apylinkė, kurios valdybai vadovauja "Lietuvių Dienų" žurnalo leidėjas Antanas Skirius.

• Juozas Kojelis liepos 25 d., darbovietėje staiga susirgo. Buvo nugabentas ligoninėn. Šiuo laiku ligonis sveiksta ir ruošiasi greit grįžti į namus. Gausūs Juozo bičiuliai ir pažįstami linki jam greit pasveikti.

• Kalifornijos lietuvių respublikonai išsirinko naujas valdybas. Abiejų vienetų bendras susirinkimas įvyko 1962 metų liepos 14 d. LB Centro salėje. Nepriklausomo vieneto (American-Lithuanian Republicans of California) valdybą išrinkta — pirm. dr. P. Pamataitis; vicepirmininkai — J. Andrius, B. Ciurlionis, A. Dabšys ir G. Rudelis; sekr. V. Pažiūra ir kasininkas K. Liaudanskas. California Republican Assembly skyriaus (Lithuanian-American Republican Assembly) valdybą įeina: pirm. K. Lukšis; vicepirmininkai — Br. Budriūnas, Ed. Arbas ir dr. J. Varnas; sekretoriai — Alice Dotts ir J. Kojelis; kasinin. Ann Laurinaitytė (Laurinaitis);

direktoriai — J. Jodelė, B. Janulis, E. Stirbienė ir Alg. Gustaitis.

LIETUVIŠKOJO SOLIDARUMO DEMONSTRACIJA

Liepos 13 d. Lietuvių Bendruomenės Los Angeles Apylinkės iniciatyva susirinkę Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centro patalpose Los Angeles lietuviškų organizacijų atstovai, išklause ir apsvartę Los Angeles apylinkės valdybos pranešimą apie rengiamą KALIFORNIJOS LIETUVIŲ DIENĄ rado, kad:

"Amerikos Lietuvių Bendruomenės, Los Angeles Apylinkės rengiamos Kalifornijos Lietuvių Dienos lėto į gražią ir prasmingą tradiciją apjungiančią visus Kalifornijoje gyvenančius lietuvius, todėl susirinkę organizacijų atstovai pritaria šiam ALB žygiui ir pasižada visomis jėgomis remti šį gražų darbą."

Susirinkime dalyvavo 22 asmenys ir buvo atstovaujama 27 organizacijos bei institucijos, būtent:

JAV Liet. Bendr. Vakary Apygarda, Los Angeles ir Yucaipos Apylinkės, ALT, Ateit. Sen-draugiai, Am. Liet. "Piliečių Klubas, Taut. Šokių Ansamblis, Am. Liet. R. Kat. Federacija, D.L.K. Birutės D-ja, Akademikų Skautų Sąjūdis, Kalif. Liet. Bendruomenės Centras, Šv. Kazimiero parapijos choras, Los Angeles Liet. Kultūros Klubas, Lietuvos Vyčių senjorų ir junjorų kuopos, Liet. R. Kat. Susivienijimo 42-ji kuopa, Mažosios Lietuvos Bičiulių D-ja, LSS Ramiojo Vandenyno Rajonas, Romuviečių Klubas, Liet. Šeštad. Mokykla, Technologijų Klubas, Tautiniai Namai, Lietuvių Fronto Bičiuliai, A.L. Tautinė Sąjunga, Lietuvių Dienų žurnalo kolektyvas, Liet. Am. Respublikonų "Assembly", Kalif. Liet. Respublikonų vienetas.

Negalėję atvykti į susirinkimą laiškais bei telefonu pareiškė savo pritarimą šios organizacijos: Teisininkų D-ja, Tėvynės mylėtojų D-ja, Long Beach Liet. Klubas, Balfo Los Angeles skyrius, San Diego Liet. Klubas, Baltijos Demokratų Klubas.

Ši, visų lietuvių taip solidarai palaikoma LIETUVIŲ DIENA įvyksta rugsėjo 9 d. gražioje L. A. Breakfast Club patalpose. Ji bus pradėta dailininkės J. Paukš-tienės kūrinių paroda, gi meninėje daly pasirodys svečias iš Chicago, žymiausias lietuvių dainininkas Stasys Baras ir vietos menininkai, per vieną vakarą tapę visos kolonijos favoritais balerina Violeta Karosaitė ir baletininkas Jaunutis Puodžiūnas.

Los Angeles Lietuvių Bendruomenės valdybą, kuriai tenka visa ši LIETUVIŲ DIENOS ruošimo našta sudaro: A. Skirius-pirmininkas ir nariai J. Ažuolaitis, D. Karaliūtė, O. Razutienė, J. Jurkūnas, C. Lukšys ir B. Stančikas.

(ja)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ

KRAUTUVĖ

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŲ:

1. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
2. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
3. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
4. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
5. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th 5.29
6. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th 3.59
7. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
8. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
9. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

• Aldona ir Vytautas Raulinaičiai išvyko vienai savaitei atostogų į Virginia valstiją, kur nori pamatyti Amerikos istorines vietas. Grįždami ketina aplankyti pažiūstamus Washington, D. C.

• Antanas Gulbinskas, chigagietis veikėjas ir fotografas su žmona viešėjo Clevelande pas savo dukterį. Ta proga dalyvavo Radijo Valandėlės koncerte, pasidarė daug nuotraukų, kurias žada paskleisti Chicago spaudoje. A. Gulbinsko nuotraukų dažnai randame ir Dirvos puslapiuose.

Atsilankykite skaitlingai į 10-ąją Lietuvos Dieną!

Palikime miestą — praleiskime kelias valandas gražios miško ir pievų gamtos aplinkoje. Nepalikime savo mažųjų, jiems taip pat

bus smagu ir įdomu. Buve kariai ir civiliai — dalyvaukime sportiniame šaudyme. Geriausiam šauliui bus įteikta dovana.

Papigintas bufetas. Ši Lietuvos Diena bus filmuojama. Tat iki pasimatymo 10-joje Lietuvos Dienoje!

Auganti May Co.

May Co. prezidentas Francis A. Coy praneša apie naują projektą, kurio įgyvendinimu Mentore, Ohio, išaugs naujas, moderniausias pastatas tos rūšies prekyboje.

Tai nebus vien tik naujas May Co. skyrius. Modernios prekybinės technikos ir architektūros derinyje išaugs ateities prekybos centras, atitinkantis gyventojų reikalavimus ir gražios aplinkos rėmams.

West Mentor Village augantis May Co. pastatas su patogiais keliais privažiavimui ir vieta automobiliams pastatyti užims 700,000 kv. pėdų plotą.

Toks May Co. užsimojimas reiškia pasitikėjimą Clevelando ir jo apylinkių augimu ir gražia jų ateitimi.

• Reikalinga vedusi pora — vyras bendrai priežiūrai ir sodui, moteris — gera šeimininkė. Reikalaujama rekomendacijų. Skambinkite tel. EV 1-3131. (89-91)

Parduodamas namas

2 šeimų, po 4 kambarius. Parduoda savininkas už žemą kainą. 108 Garfield Hts. (88, 89, 90)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

NOW 4
Neighborhood Offices...

Main Office: 813 EAST 185th STREET

St. Clair Office: 6235 ST. CLAIR AVENUE

Euclid Office: 25000 EUCLID AVENUE

Lake Shore Office: 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

DAR LIETUVIŲ DARŽELIO REIKALŲ

Andai raginau mūsų naujuosius ateivius krepiti daugiau dėmesio į Lietuvos Kultūrinį Darželį įstojant į L. K. Darželio Sąjungą. Nuo 1929 metų veikdama, sąjunga sudaroma iš tautinių ir katalikų draugijų atstovų ir pavienių suinteresuotų veikėjų. Draugijos skiria po du atstovus, mokestis tik po \$1.00 nuo asmens.

Naujieji ateiviai privalo aktyviau prisidėti, kad Darželio Sąjunga liktų pastovia ir gyva organizacija ir toliau, kol gyvi bus Clevelando lietuviai.

Nors mūsų senieji veikėjai darželio puošimui ir paminklų gavimui padėjo daug darbo ir pasiaukojimo, bet padarė ir klaidų. Sumanesni ir naujesni žmonės galėtų vadovauti tiksliau.

Apie 20 tautų, kurios turi savo darželius (ir kurios dar rengiasi, turėti kaip prancūzai, suomių, estai, latviai) siunčia savo atstovus į Kultūrinį Darželių Federaciją, moka po \$10.00 metams. Atstovai iš savo tarpo renka valdybą. Federacija augina \$10,000 fondą, kurio nuosimčiai bus naudojami darželių patalymai. Federacija reikalauja iš miesto vadovybės darželiams stiprią policijos priežiūrą.

Nors darželiai yra tautinių grupių, jie skaitosi miesto nuosavybe; miesto gėlininkai prižiūri, pavasariais prisodina gėlių ir t.t. Atlieka ir taisyto darbus, tik jei reikėtų medžiagos pirkti, tuo rūpinasi federacija.

Rengimų tvarka. Organizacija, ruošdama darželyje kokias apeigas, privalo užregistruoti sau dieną lietuvių darželio valdyboje, pas pirmininką Joną Brazauską. Jis įregistruoja tą dieną darželių federacijoje ir savo kelių miesto valdyboje, parkų komisijonieriaus žiniai.

Darželių Federacija savo posėdžius laiko miesto mayoro raštinės patalpose.

Apie klaidas. 1954 metais Darželių federacija išleido didelio formato knygą-albumą su visų tautų darželių nuotraukomis ir aprašymu. Lietuvių darželio aprašyme pasakyta, kad Dr. Jonas Basanavičius buvo pirmutinis Lietuvos prezidentas... Dr. Vinco Kudirkos biustą pastatė spalio 2 d., 1938 m. (parašyta: rugs. 21). Prof. Dubeneckis (Lietuvoje), kuris pagamino pirmutinį braižinį Lietuvos darželiui, parašyta: Dubineckas. Rapolas Skipitis, Užsienio Lietuviams Remti Draugijos pirmininkas, lankęsis Amerikoje 1937 m., pavadintas Mykolas Skipitas. Kaunas — pavadintas Kamas.

Vietinių ir tų tūlų pavardės sumaišytos: John T. De Richter paduotas Derich-

KREIPKITES Į SAVO SODININKĄ

Pavyzdinčiai sutvarkyta sodyba yra kiekvieno šeiminko pasididžiavimas ir didelis įnašas į jūsų apylinkės gyvenimą.

Mes turime Jums pasiūlyti žemaūgių vaisinių medelių, vaiskrūmių, spalvingų rožių, įvairių dekoratyvinių krūmų, pievoms Agriko trąšų, piktžolėms naikinti chemikalų, durpių ir sėklų.

Taip pat galite gauti specialiai paruoštas žemės kambarinėms gėlėms.

Užsukit pas Vincą Apanių, jūsų sodininką —

12518 Lake Shore Blvd., Cleveland 8, Ohio, arba šaukit telefonu PO 1-5614.

KOMANDINĖS LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Komandinės Š. Amerikos Lietuvių Lauko Teniso Pirmenybės yra atgaivinos ir jos bus vykdomos š. m. rugpiūčio 11-12 d. Rochesterio, N. Y. FASK-to pavėdimu, pirmenybės vykdos Rochesterio LSK Sakalas.

Komandinės L. Teniso Pirmenybės yra skaitomos kaip XII-jų žaidynių dalis ir už jas duodami taškai. (I vieta — 20; II — 12; III — 8; IV — 4).

Varžybos vykdomos DAVIS CUP sistemos pavyzdžiu, būtent: 4 vieneto žaidimai ir 1 dvejeto. Komandą sudaro mažiausia 2 vieneto žaidėjai, kurie gali žaisti ir dvejetą. Yra leidžiama tose pačiose rungtynėse dvejetui panaudoti kitus žaidėjus.

Dalyvių registracija iki š. m. rugpiūčio 6 d., šiuo adresu: Mr. K. Mačiulis, 166 Alphonse St., Rochester 21, N. Y.

Komandų skaičius neribojamas.

Nugalėtojas gauna Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pereinamąją taurę, įsteigtą 1960 m.

FASK-tas

ter, Jurgis Venslovas — Vensluvas.

Tai vaisius neapdairumo ir skubotumo.

Ne tik rašant, bet ir kalbant kitataučių tarpe apie lietuvius, kai kurie asmens pripasakoja nesąmonių.

Didelės lietuvių visuomenės Clevelande gyvenimas uždeda pareigą visiems veikėjams įsijungti į Lietuvos Kultūrinio Darželio Sąjungą ir dirbti rimtai ir pastoviai, nes prieš mus dar ilga ateitis ir rimtas darbas.

K. S. Karpius

• "Laisvės kovų dainos" galima užsisakyti per Dirvą. Toliau nuo skelbiamų platinotų gyveną ir norį įsigyti tą vertingą dainų rinkinį, gali tai padaryti, atsiuntę per Dirvą Lietuvos Nepriklausomybės Fondui auką, ne mažesnę, kaip 10 dol.

GERIAUSIAI PAILSET PER ATOSTOGAS

Vienoje iš gražiausių lietuviškų vasarviečių CAPE COD, Mass.

Dr. E. ir M. JANSONŲ VILOJE

AUDRONĖ

Rami vieta, gražus pušų parkas visai arti pliažas (vos 5 min. pėsčiom).

Duodamas geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

RUGPIŪČIO MĖN. DAR YRA LAISVŲ KAMBARIŲ.

Kreiptis Audronė — Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

DIRVOS ROMANO KONKURSUI RANKRAŠČIUS SIŪSTI IKI RUGPIŪČIO 15 D.

Lietuviai rašytojai nuoširdžiai kviečiami dalyvauti Dirvos skelbiamame romano konkurse. Laimėtojai bus išmokėta 1,000 (vieno tūkstančio) dolerių premija.

Konkurso sąlygos:

- * Veikalo žanras — romanas.
- * Veikalas turi būti niekur nespausdintas.
- * Veikalo tematika ir dydis neaprežiami, bet kūrinyje turi būti vertingas literatūrinis požiūris.
- * Konkursą laimėjęs autorius premijuotą kūrinių leidžia spausdinti Dirvoj be atskiro atlyginimo.
- * Premijuoto romano autorius pasiūlo sau atskiro išleidimo teises, bet sutinka dėl leidimo sąlygų tartis visų pirma su Vilties Draugijos leidykla.
- * Viena rankraščio kopija, perrašyta mašinėle, jūry komisijai atsiunčiama iki 1962 m. rugpiūčio 15 d., 6 val. vakaro.
- * Konkurso slaptumui užtikrinti, veikalai siunčiami tokiu būdu: 1. Autorius veikalą konkursui duoda ne tikra savo pavarde, bet pasirašęs slaptyvardžiu. 2. Prie rankraščio pridedamas uždaras vokas, ant kurio pakartojamas minėtas autoriaus slapyvardis. 3. Vokan įdedamas mažesnis uždaras vokelis su tikra autoriaus pavarde ir adresu.
- * Jūry komisijos nepremijuoti veikalai grąžinami autoriams išlaikant šiuo atveju reikalingą slaptumą.
- * Jei kurį nors nepremijuotą romaną Dirva norėtų spausdinti savo skiltyje, dėl to su autorium tariamasi atskirai.
- * Dirvos romano konkurso jūry komisiją sudaro Dirvos redakcijos atstovai — Stasys Santvaras, du rašytojai, Lietuvos Rašytojų Draugijos nariai — Antanas Gustaitis ir Faustas Kirša, ir du grožinei literatūrai artimi asmenys — dail. Viktoras Vizgirda ir Juozas Kapočius. Jūry komisijos sprendimai daromi balsų dauguma.
- * Konkursą laimėjusiam rašytojui 1000 dolerių premija bus įteikta Clevelande, Ohio, Dirvos metinės šventės metu, 1962 m. rugsėjo 29 d.
- * Dirvos romano konkursui rankraščiai, perrašyti mašinėle, nelaukiant nustatyto termino, siunčiami šiuo adresu: Stasys Santvaras, Dirvos romano konkursui, 404 K St., So. Boston, Mass., U.S.A.
- * Šio romano konkurso 1,000 dolerių premijos mecenatas yra JONAS ČESNA, iš Omahos, Nbr.

Dirvos Redakcija

SKAUTAI IR SKAUTĖS STOVYKLAUJA

Ant Pymatuning ežero kranto, prie gražaus pušyno, vėl išaugo du palapinių miesteliai, Vienne jūry šikūrę Neringos tūto skautės, o antrame Pilėnų tūto skautai. Malonu pažymėti, kad tiek mergaičių, tiek berniukų stovyklose jaučiasi reikiama rimtis, tvarka ir susiklausymas. Pereitą sekmadienį šv. Mišių metu, kurias atnašavo kun. Kulbis, lankytoją jaudino iš jaunų krūtinų sutartinai plaukiančios gražiosios lietuviškos giesmės. Po Mišių buvo sukalbėta malda už Lietuvoje likusius, už Sibiro plotuose kenčiančius ir mirusius skautus.

Gražu, kad skautų vadovai randa galimybes, laiko bei ištvėrmės suburti jaunimą bent tam trum-

pam dviejų savičių laikotarpiui tokį glaudų lietuvišką vienetą, sudarant progą ne tik fiziškai gražioje gamtoje atsigaityti, bet ir lietuviška dvasia sustiprėti, lietuvišką žodį ir dainą gyviau prisiminti.

Skautų stovyklai vadovauja su jaunimu dirbti prityrusi tūtininkė sktn. A. Balašaitienė, o skautų stovyklos vadovu yra sktn. B. Rekus.

Vieno dalyko tektų labai nuoširdžiai pageidauti, kad stovyklautojus lankantieji tėveliai ir svečiai mestų tą nedorą paprotį stovyklos rajone per daug "šnapsuotis". Taip stipriai besivaišinančių vyresniųjų nuotaiš tikrai labai nesiderina su stovyklaujančio jaunimo nuotaiš ir stovyklos tiesiogine paskirtimi.

(jd)

NETOLI Kansas City, sakoma, amerikiečių žvalgyba sovietų pavyzdžiu, kaip buvo aprašyta Dirvoje, įrengusi nedidelį miestelį, kuriame virš šimtas agentų, skirti tarnybai Sovietijoje, tarpusavy kalbasi tik rusiškai.

Skirtumas nuo sovietų šnipų toks, kad amerikiečiai yra gavę įsakymą nešnipinėti. Jūmisią Sovietijoj būsianti grynai "psichologinė". Jie turės tikrinti rusus, kad amerikiečiai yra jų geriausi draugai...

Bet sakoma, kad amerikiečių žvalgyba nerami, nes rusai jai pranešė turį pavardes ir fotografijas to šimto būsimų "ambasadorių"...

NE VISADA jaunoji jungtūvių metu dėvėjo baltą suknelę. Romoje jaunoji tarp 100-500 metų po Kr. gim. dėvėdavo ryškios spalvos suknelę.

(nb)

VASAROS ATOSTOGAS praleisti O. ir P. LANIAI maloniai kviečia visus į jų vasarnamį ASBURY PARK, N. J.

Jaukūs su privačiais dušais ir kitais patogumais kambariai, netoli pajūrio.

Prašome dėl kambarių susitarti iš anksto.

515 4th Ave., Asbury Park, N. J. Telefonas: PR 6-9783.

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

KAS IR KUR?

• **Leonardas Dargis, Vacys Dzenkauskas ir Justas Lieponis** sudaro Lietuvos Fondo Investavimo komisiją, kurios uždavinys surasti ir apsvarstyti būdus, kaip tikslingiau, saugiau ir naudingiau investuoti Lietuvos Fondo kapitalą, šiuo metu siekiantį apie \$40,000.

• **Benys Babrauskas, Zigmas Dailidka, Jeronimas Ignatonis, Ferdinandas V. Kaunas, Algimantas Kėželis ir Jonas Švedas** sudaro LFondo Pelną Skirstymo komisiją, kurios pareiga bus 1962 metų pabaigoje paskirstyti per šiuos metus susidariusį kapitalo pelną. Pavieniai asmenys ir organizacijos pastaruoju metu gyvai remia Lietuvos Fondą, kurio adresas yra — 7243 So. Albany Avenue, Chicago 29, Ill.

• **Pranui Ožinskui, Argentinis** Lietuvos Balso leidėjui, spausdinimo mašina nukirto kairiosios rankos nykščio galą.

• **L. D. K. Birutės Draugijos** Chicago skyriaus ruošiamame lapkričio 3 d. tradiciniame koncerte - balijue meninė programoje sutiko dalyvauti CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS, vadovaujamas Ryto Babicko.

• **Akt. V. Žukauskas** su šeima, iš New Yorko, rugpiūčio 4 d. išvyksta atostogų kelionėje po įvairias Amerikos vietas.

• **Dr. M. Žukauskienė** neseniai iliustravo J. Parojaus poezijos leidinį "Sulaužytos dienos". Paskutiniu metu ji skiria daug laiko tapybai.

UŽSIPRENUMERAVO PREZIDENTO A. SMETONOS MONOGRAFIJĄ:

Garbės prenumeratoriai:

Bogotos (Colombia) Lietuvos Moterų Šalpos Draugija (pirm. K. Vismantienė), H. Brazaitis, M. D. — Willoughby, Ohio, Em. Jurkevičienė — Toronto, Kanada.

Prenumeratoriai:

K. Morkūnas — Euclid, Ohio; S. Čepas — Toronto, Kanada; J. Rugienius — Detroit, Mich.; St. Čipkienė — Cleveland, Ohio; J. Cicėnas — Toronto, Kanada; T. Papartis — Chicago, Illinois.

REIKIA PARAMOS

Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba liepos mėn. išsiuntinėjo visiems Korporacijos filisteriams bei seniorams laiškus, prašydama materialinės paramos Korp. Stovyklos ir Klestėjimo fondui. Iki šiol į šį atsišaukimą atsiliepę sekantieji filisteriai bei seniorai: Dr. J. Baly, Dr. J. Bartkus, T. Blinstrubas, St. Švedas, J. Čiuberkis, Dr. J. A. Ramonas, A. Rukas, J. Grauzinis, K. Kriščiukaitis, V. Vinclovas, E. ir D. Bartkus, K. Germanas, B. Kasakaitis, Č. Tamašauskas, V. Abraitis, Dr. S. Virkutis, Dr. J. Ramunis, J. Kriščiukaitis, J. Gelazius, G. ir dr. T. Palionis, V. Mažeika, J. Pečkaitis, Dr. J. Pavilionis, J. Andrašius, Dr. J. Juodikis, J. Jurkūnas, V. Girnius, J. Našlūnas ir Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoj.

Korp. Vyr. Valdyba labai nuširdžiai dėkoja aukščiausiems pami-nėtiems už greitą atsiliepimą į atsišaukimą ir taip pat prašo ir kitus neolithuanus, kurie dar nespėjo į Vyr. Valdybos atsišaukimą atsiliepti, tai padaryti artimiausiu metu. Vyr. Valdyba dar kartą primena, kad jokia auka nebus nė per didelė, nė per maža, o tik parodys mūsų didelį solidarumą bei susiklausymą, kas mūsų tarpe tikrai pridera. Aukos siųsti: M. Šimkus 4259 S. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill. Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

BOSTON

Radiojo piknikas

Paskutinis šios vasaros didysis metinis, seniausių lietuviškų radiojo programų Naujojo Anglijos, 28 m. suaktuvių piknikas įvyks rugpiūčio mėn. 12 d., lietuviškam Ramuvos Parke, Claremont Ave., Brocktone.

Įvairi ir įdomi programa rengiama palinksminti visų amžių atsilankusiems. Programoje dalyvaus visuomet gražiai pasirodanti lietuvių tautinių šokių mažamečių grupė, vadovaujama Onos Ivaškienės, latvių liaudies šokių šokėjai, vadovaujami Lidijos Abolins, magikas Aladdin ir jo stebuklinga lempa, metinis, tradicinis gražuolės rinkimas, šokiai prie smagaus Ferdinando Šmito orkestro su premijomis, kurias duos Emilija McCormack, Jr., už "Mamės ir Papės" polką, jaunimo polką, valsa ir tango. Klounas "Otser" linksmins vaikučius, dalinimas puikių ir vertingų laimėjimų ir įžangos dovanų. Bus piknikišku valgii ir gėrimų.

Komitete gražuolei "Miss Lithuania of N. E." ir šokių

Neseniai Vokietijoje pabėgėlių šalpos reikalais lankėsi Balfo pirm. kan. dr. J. Končius. Nuotraukoje tarp Vokietijos lietuvių, pasitikusių jį Frankfurto aerodrome. Iš kairės Krašto valdybos atstovas J. Stankaitis, Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai, kan. dr. J. Končius, Gimnazijos direktorius dr. R. Gronis, moksleivė, Tėv. A. Bernatonis ir moksleivis.

H. Motgabienės nuotrauka

V. STANČIKAITĖS - ABRAITIENĖS KŪRINIŲ PARODA DETROITE

Rugsėjo 23 d. iki rugsėjo 30 d. laikotarpyje Detroito Lietuvių Kultūros Klubo globoje vyks dail. Vlados Stančikaitės - Abraitienės meno paroda. Paroda vyks Tarpt. Instituto patalpose 111 E. Kirby gatvėje. Detroito jau šiuo metu jaučiamas didelis susidomėjimas šia dailininke... Daugis žino, jog dail. Vlada Stančikaitė Abraitienė yra bene žymiausiaji mūsų vaikų literatūros iliustratorė (pav. Meškiukas Rudnosiuskas ir kt.), bet ir mūsų tapytojų eilėse ji užima žymią vietą. Reikia pabrėžti, jog Stančikaitės iliustruotų vaikams skirtų knygų kiekis siekia daugiau 40! Be to, jos meno lobyne, kuris išsklaidytas visame pasauly, sukrauta tūkstančiai grafikos kūri-

nių, paveikslų aliejumi, tempera ir akvareletapytų. Manding ji turi ir savo namuose daugiau 90 parodai tinkamų kūrinių: grafikos, aliejaus, temperos, akvarelės, knygų iliustracijų ir t.t.

Dailininkė gimė Radvilišky, Šiaulių ap. Meno mokyklą lankė ir baigė Kaune 1938 m. Meno pamokomis žengė toliau Paryžiuje ir kitur. Šioji menininkė gimdama atsinešė talentą. Jo mokėsi, tobulinosi ir siekė meno aukštybių sunkiame varge. Sunkios klūtytys ją dar labiau užgrūdino kovoje dėl savo pašaukimo tarnauti menui, atsisakyti savęs, atsisakyti medžiaginių gėrybių. Vlada Stančikaitė Abraitienė idealistė! Jau 1942 m. ji dalyvauja tapybos ir grafikos parodose ne tik Lietuvoje bet ir užsieny. 1947 m. ji dalyvavo Baltijos tautų parodoje Vokietijoje. 1952 m. ji pasireiškia lietuvių parodoje Sao Paulo - Brazilijoje: čia ji susilaukia ir nusipelnė lietuvių dėmesio bet ir brazilų meno žurnalai ir kiti laikraščiai ją išskėlė ir plačiai aprašė. Tuo metu ji buvo išstacionė net 90 tapybos, grafikos (aliejaus, tempera, grafika) kūrinių. 1955 m. - Arte Sacra Litua - tapybos parodoje Rio de Janeiro m. Brazilijoje vėl Vlada Stančikaitė garšina Lietuvos vardą ir kultūrą. Žinoma jos paveikslus įvertina ir noriai perka, Moteris menininkė, bet ji nenusileidžia savo numylėtoje šakoje dailėje vyrams. Ji veržli, begalo darbštė ir kūrybinga: ji kieta kaip plienas ir veržiasi mene vis pirmyn. 1957 m. Stančikaitė jau Chicagoje. Ji dalyvauja lietuvių dailės parodoje Chicagoje ir išstato daugiasia grafikos kūrinių. Tais pat metais vėl ji dalyvauja "Associatao Paulista de Belas Artes" parodoje Sao Paulo m. Brazilijoje: iš-

stato tapybos ir grafikos kūrinius. 1960 m. Vlada Stančikaitė matome JAV Amerikos lietuvių dailininkų s-gos suruoštoje parodoje Chicagoje. Čia ji išstato eliejaus, temperos ir akvarelės kūrinius. Sao Paulo m., Brazilijoje, priklausė žymiausiajai brazilų dailininkų sąjungai. Per tą neilgą laiką darbščioji tapytoja suskubo suruošti savo parodą ir Clevelande (Clevelande šiuo metu dail. V. Stančikaitė su savo vyru ir gyvena).

Tad laukiame šauniosios menininkės, puikios lietuviškojo meno reprezentantės, Vlados Stančikaitės - Abraitienės, Detroito. Iki pasimatymo!

Vl. Mingėla

Susidomėjimas knyga

Reikšmingas lietuvių spaudos įvertinimas: Laisvės Kovų Dainos, suįdomino detroitiečius ir daug kas teiraujasi kur galima tą knygą gauti. Visi suinteresuoti įsigyti lietuvių kovotojų krauju dainose išreikštą tėvynės meilę ir kovas su okupantu, kreipkitės telefonu pas Praną Stanionį, WE 4-1592, arba laiškais: 14635 Ohio St., Detroit 38, Mich.

• **Broniaus Kviklio** leidžiamomis L. E. knygomis: "Mūsų Lietuva" yra didelis susidomėjimas. Štai savaitės bėgyje visus tris toms užsisakė: A. Bareišis, F. Blauzdys, V. Tamošiūnas, J. Preibys ir Pr. Stanionis.

• **Dr. Justinas Pikūnas**, Detroito universiteto profesorius, federalinės valdžios pavedimu išskrido į Tallahassee, Floridoje. Tikslas — svarbių psichologijos tyrimų programos vykdymas. Dr. J. Pikūnas Flo-

ridos valstybės universiteto rūmuose atliks dviejų mėnesių mokslinių darbų programą. Į Detroitą sugrįš rugpiūčio mėn. vidury.

• **Tėv. dr. T. Žiuraitis**, Kun. A. Miluko monografijai leisti Komiteto pirm. išvyko į Chicago ir kitur vasaros atostogų. Į Detroitą sugrįš rugsėjo pradžioj.

• **Detroito Lietuvių Kultūros klubo** dešimtmetį nutarta kukliai paminėti 1963 m. pradžioj. Minėjimui ruošti išrinkta šios sudėties organizacinė komisija: pirmininkas Vl. Mingėla, nariais Šostokienė, Bendorienė, Vilkauskienė ir Pečkys.

(mg)

Bendruomenės gegužinė

LB Detroito apyl. valdyba kviečia visus Detroito ir Windsorio lietuvius dalyvauti gegužinėje, kuri įvyks rugpiūčio 26 d., sekmadienį prie Chemung ežero už Brighton miestelio. Tai yra pati vieta, kur buvo Radio Klubo gegužinė. Kas dar nežino tos vietovės — surasti labai lengva: važiuojant iš Detroito US 16-tuoju keliu reikia pasukti ekspresiniu keliu ir važiuoti iki Brighton, o iš ten važiuoti 23-čiuoju, kuris įeina į 16-tąjį kelią ir maždaug už 3 mylių yra gegužinės vieta, kuri randasi dešinėje 16-tojo kelio pusėje. Prie įvažiavimo yra vartai su užrašu: "International Cooperative Society". Be to, bus ir lietuviški užrašai ir ženklai.

Mes kviečiame kiekvieną lietuvių atvažiuoti pasidžiaugti gražia ežero gamta, pasivaikinti ir pasišokti ir išbandyti laimę traukiant burtus. Tai bene bus vienas iš paskutiniųjų šios vasaros išvykų į gamtą.

Atvykęs netik smagiai praleisite sekmadienį, bet ir atliksite lietuvišką pareigą, nes gegužinės pelnas yra skiriamas mūsų pačių reikalams t. y. Lituanistinės Mokyklos išlaikymui, kuri šmet rudenį bus praplėsta, įvedant lituanistinius kursus Detroito Vyčiams.

Valdyba turi eilę įsipareigojimų bei rūpesčių, kad palengvintų lietuviškos kultūros darbuotojams darbą. Nepamirškite, kad Bendruomenės Valdybos globoje yra Lituanistinė mokykla, tautinių šokių grupė "Šilainė" ir nuo rudens bus lituanistiniai kursai vyčiams. Su prantama, ta globa neapleisime be išlaidų. Aišku, kad viena Valdyba čia nieko nepadarys, jei visuomenė paliks nušalinti. Todėl ir ši kartą kaip ir visada Valdyba tikisi iš Detroito visuomenės pritarimo mūsų įsipareigojimams ir lietuviškiems darbams ir laukia jūsų gausaus atsilankymo.

Valdyba

Paminklui surinkta 230 dol.

A. a. S. Venclauskienės paminklui statyti Hamiltono Dramos Mėgėjų Teatras "Aukuras" paaukojo 20 dol., Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris 15 dol., L. Puskepalaitienė 14 dol., dr. R. Jauniškis, V. Pauza, R. Skipitis, A. L. Socialdemokratų S-gos 116 kuopa ir XX po 10 dol. Po 5 dol. aukojo J. Augaitis, B. Mikolaitienė, Z. Mikšienė, I. ir J. Skirgudai, P. Stanionis, V. Staškus, Detroito Šaulių kuopa, S. ir V. Urbonai ir A. Valys. Kiti prisidėjo mažesniais aukomis. Viso surinkta 230 dol.

Pagal Danutės Venclauskaitės ir artimųjų pageidavimą Detroito organizacinis komitetas ir toliau lieka pagrindiniu. Aukas prašoma siųsti V. Pauzai, 1910 25th St., Detroit 16, Mich.

KAS DIRVOS NESKAITO - DAUG NUSTOJA

Dail. V. Stančikaitė - Abraitienė

MARIJAI KASAKAITIENEI

mirus, mūsų bičiuliui VACIUI KASAKAIČIUI ir ČEPULIŲ šeimai reiškiamo širdingiausią užuojautą ir kartu liūdime

Viktorija ir Vaitiekus Morkūnai

MARIJAI KASAKAITIENEI

mirus, jos vyrui VACL. KASAKAIČIUI, Dr. ČEPULIO šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo

Juozas ir Ona Žemaičiai